

"BARENDRECHT ZIET GROEN"

Groenbeleidsplan gemeente Barendrecht, juli 2008

Samenvatting

Met het vervaardigen van dit groenbeleidsplan heeft de gemeente haar ambities gesteld voor het groen binnen Barendrecht. Het plan geeft kaders en beleidsambities weer en gaat in op de huidige situatie van en de ambities voor de groenstructuur en -inrichting en het groenbeheer. In dit plan is bovendien specifiek aandacht besteed aan bomen, omdat deze van groot belang zijn voor de vorming en het behoud van de groene uitstraling van Barendrecht.

Groen in Barendrecht nu

Het landschap is altijd bepalend geweest voor de structuur van Barendrecht. Het landschap werd bepaald door abiotische factoren (bodem, water en klimaat) en door menselijk handelen (inpoldering, agrarisch gebruik, bewoning, etc.) Eigenlijk was er sprake van een soort evenwicht. Door de oprukkende verstedelijking en moderne technieken is dat evenwicht steeds meer onder druk komen te staan. Het menselijk ingrijpen bepaalde immers in toenemende mate het landschap en de structuur, waardoor haar karakteristieke kenmerken dreigden te verdwijnen.

Qua inrichting is het groen binnen de gemeente Barendrecht grofweg onder te verdelen in 3 groepen, namelijk de vlakken, lijnen en punten. Tot de vlakken behoren de grote recreatiegebieden, groenparken, sportparken, begraafplaatsen en buitengebieden, die gezien het areaal en hun diversiteit aan karakter en functie van groot belang zijn voor de hoofdgroenstructuur van Barendrecht. Daarnaast zijn de dijken, hoofdwegen, fietsverbindingen en de TramPlus de lijnvormige, en daardoor de verbindende, elementen binnen de groenstructuur. Ook de (knoop)punten, veelvuldig te vinden in de vorm van rotondes, vervullen vaak een representatieve, groene (sier)functie. Tevens staan op markante plaatsen in Barendrecht oude bomen die door hun imposante grootte en vorm, enorm beeld- en sfeerbepalend zijn.

Door de Raad voor het Landelijk Gebied is 75 m² gebruiksgroen per woning als richtgetal aangegeven. Als puur gekeken wordt naar het groen in de woonwijken, haalt Barendrecht dit richtgetal niet. Echter als het aan de woonwijken grenzende groenareaal van de groengebieden in de berekening wordt meegenomen, blijkt dat in Barendrecht meer dan 75 m² gebruiksgroen per woning aanwezig is.

Uit de kwaliteitsmeting bleek dat ten aanzien van het beheer en onderhoud gemiddeld 'basis' tot 'hoog' wordt gescoord. Aandacht is nodig voor het groen in de parken, omdat daar op plaatsen een lage kwaliteit is gemeten.

Uit de recentste uitkomsten van de Barendrechtse Barometer komt naar voren dat de burger zijn wijk waardeert met een 7,5. Voor het meten van de subjectieve kwaliteit is tevens gekeken naar de klachten en meldingen, waaruit blijkt dat de bomen en het overhangend groen zorgen voor de meeste 'groenklachten'.

Kaders voor groen

De gemeente vindt de aanwezigheid van groen in de leefomgeving belangrijk. Groen is namelijk van groot belang voor de leefbaarheid en de volksgezondheid. Bovendien draagt groen bij aan de economie. Groen is ook natuur en het haalt de natuur van de buitengebieden dichterbij de woonomgeving.

Hoe de gemeente met groen om moet gaan is (deels) bepaald in wetten, richtlijnen en beleidsstukken van het rijk, de provincie, het waterschap, de stadsregio en de gemeente zelf. Deze kaders zijn de grenzen waarbinnen dit groenbeleid is geformuleerd. Uiteindelijk gaat het echter om de ambities die de gemeente nastreeft. De belangrijkste ambitie is dat de gemeente wil voldoen aan de wettelijke verplichtingen. Dit houdt in dat er boomveiligheidscontroles moeten worden uitgevoerd en er in het kader van de Flora- en faunawet, een gedragscode voor bestendig beheer moet worden opgesteld. Teven willen we als gemeente er samen met de burgers voor zorgen dat het groen blijft in de gemeente. Barendrecht streeft immers naar de titel van 'Groenste gemeente van Nederland' in 2012.

Ook stellen we de veiligheid voorop. Het groen moet immers veilig zijn voor het verkeer, mogelijkheden bieden voor sociale controle en kwalitatief zo goed zijn dat de gebruiker geen gevaar loopt. Ook groen van particulieren mag daarbij geen gevaar opleveren voor de gebruiker van het openbare gebied. Tot slot is dereguleren een ambitie van niet alleen de rijksoverheid maar ook van de gemeente Barendrecht. De ambitie is dan ook om, met behulp van minder regels, de monumentale en waardevolle bomen beter te beschermen.

Ambities voor structuur en inrichting

De ambities voor de structuur en inrichting zijn allemaal terug te voeren op één woord namelijk DUURZAAM, dat wil zeggen met het oog op de toekomst gericht. Het groen is beheerbaar en de soorten en materialen passen bij de plaats en functie. Daarnaast is voor het meer natuurlijk groen een duidelijk eindbeeld geformuleerd. Ook wil de gemeente haar groenstructuren zichtbaarder en sterker maken, waarbij zowel de hoofdstructuren als de wijkstructuren de aandacht verdienen. Uiteraard geldt dit ook voor bomen. De bomen die we planten, moeten geschikt zijn voor de standplaats en moeten passen binnen de toekomstige (eind)situatie

Ambities voor beheer

Ook bij beheer komt het begrip duurzaamheid om de hoek kijken. Daarom wordt onkruid in beplanting niet langer meer chemisch bestreden en wordt geen groenareaal meer verkocht aan derden. Dit is immers ruimte voor de toekomst. Bovendien gaat de beheerder meer aandacht schenken aan de naleving van de regels voor een juist beheer van het groen. De gemeente wil namelijk kwaliteit leveren met en door het groenbeheer. Daarnaast wil de gemeente de continuïteit in het groene beeld garanderen door het groen cyclisch te beheren en op tijd te vervangen. Het groene beeld in Barendrecht moet immers constant op peil zijn. Verder worden bomen die overlast geven, niet meer zomaar gekapt. Per situatie wordt een zorgvuldige afweging gemaakt en een onderbouwd besluit genomen. Overigens worden jonge bomen goed begeleid in hun groei zodat ook in de toekomst Barendrecht gekenmerkt wordt door prachtige en kwalitatief hoogwaardige bomen.

Kosten

Om deze ambities te kunnen realiseren, is (extra) geld nodig. Daarbij is onderscheid gemaakt in onvermijdelijke kosten en kosten die afhankelijk zijn van politieke keuzes. Naast de kosten die voortvloeien uit de wettelijke kaders (boomveiligheidscontroles) zijn ook de kosten voor het duurzaam in stand houden van het groenareaal en de bomen aan te merken als onvermijdelijke kosten. Het gevolg van deze ambitie is dat er in 2009 een financieel tekort is van €211.000, wat oploopt tot €525.000 in 2012. Het tekort in 2012 wordt bovendien mede veroorzaakt door de uitbreiding van het beheerareaal (geluids-

wal A15). Deze areaaluitbreiding maakte destijds geen deel uit van de meerjarenbegroting.

Daarnaast zijn met betrekking tot het groen ook nog politieke keuzes te maken, te weten het doorvoeren van een kwaliteitsverbetering en het niet-chemisch bestrijden van onkruid in beplanting. De financiële consequenties van deze keuzes zijn inzichtelijk gemaakt en bedragen €258.000 in 2009, oplopend tot €297.000 in 2012.

Actieprogramma

Om de ambities te kunnen verwezenlijken is actie nodig. Daarvoor is een actieprogramma ontwikkeld waarbij naast het beoogde doel en de aanpak ook een prestatie indicator is omschreven. Deze indicator maakt het meetbaar of de aanpak voldoende is geweest om het gewenste effect te bereiken. Op basis van prioriteit en urgentie is tenslotte onderscheid gemaakt in de uitvoering op korte, middellange en lange termijn.

Samenvatting		1
1	Inleiding	6
2	Groen in Barendrecht	8
2.1	Hoofdstructuur	8
2.1.1	Landschappelijke basis	8
2.1.2	Vlakken, groengebieden in Barendrecht	10
2.1.3	Lijnen, groene verbindingen	12
2.1.4	Punten, accent- en knooppunten in de hoofdstructuur	13
2.2	Groenstructuur per deelgebied	14
2.2.1	Centrum- en accentgebieden	14
2.2.2	Woongebieden	14
2.2.3	Bedrijventerreinen	16
2.3	Kwaliteit van het Barendrechtse groen	16
2.3.1	Subjectieve kwaliteit	17
2.3.2	Objectieve kwaliteit	18
2.4	Arealen groen per deelgebied	20
3	Groene Kaders	24
3.1	Groen is waardevol!	24
3.2	Wettelijke en beleidskaders	25
3.2.1	Wettelijke kaders	27
3.2.2	Rijks- en provinciaalbeleid	28
3.2.3	Gemeentelijk beleid	29
3.3	Ambities uit de kaders	33
3.3.1	Kwantiteitsambities	33
3.3.2	Kwaliteitsambities	33
3.3.3	Voldoen aan wettelijke verplichtingen	34
3.3.4	Barendrecht groen, samen doen!	35
3.3.5	Veiligheid voorop!	36
3.3.6	Vraaggericht werken	37
3.3.7	Deregulering versus boombescherming	37
4	Groenstructuur en inrichting	39
4.1	Duurzame inrichting	39
4.2	Natuur	40
4.3	Groenstructuren	41
4.4	Bomen	45
5	Groenbeheer	47
5.1	Duurzaam beheer	47
5.2	Natuurbeheer	48
5.3	Beheerkwaliteit	49
5.4	Boombeheer	53
6	Financiën	55
6.1	Opbouw huidige begroting	55
6.2	Benodigd budget voor groenonderhoud: schoon, heel en veilig	56
6.2.1	Groenvoorziening: doorvoeren van kwaliteitskeuzes	56
6.2.2	Planmatig boombeheer: begeleiding tot volle wasdom	56
6.2.3	Onkruidbestrijding zonder chemische middelen	56
6.2.4	Hondenbeleid	57

6.3	Groen op peil houden: tussentijdse vervanging en inboet	57
6.4	Renovatie: verjonging aan het einde van de levensduur	58
6.5	Benodigde versus beschikbare middelen	59
7	Actieprogramma	62
Colofon		65

1 Inleiding

In 2008 heeft de gemeente Barendrecht de "Integrale visie openbare ruimte" vastgesteld. Deze visie geeft de gemeente instrumenten in handen om te sturen op de kwaliteit van de openbare ruimte voor zowel de structuur & inrichting als ook voor het beheer.

Het Groenbeleidsplan dat voor u ligt, is een uitwerking van de "Integrale visie openbare ruimte" waarmee concrete beleidsrichtlijnen en praktische beheer- en inrichtingsrichtlijnen voor het groen en de bomen zijn opgesteld.

De beleid- en beheerlijnen zijn ontstaan uit een zorgvuldige analyse van de huidige situatie van het groen in de gemeente Barendrecht, relevante wet- en regelgeving en de speerpunten van het gemeentelijk beleid. De richtlijnen zijn verwoord in algemene groenambities, meer specifieke ambities voor structuur en inrichting en beheerambities, waarbij de Barendrechtse bomen een belangrijke plaats innemen. Bomen zijn immers de dragers van het groene imago van Barendrecht. Daarom wordt ook in dit beleidsplan aandacht geschonken aan het in stand houden en ontwikkelen van boomstructuren en aan de monumentale en beschermwaardige bomen in onze gemeente.

Proces

Het plan is een product van de afdeling Beheer Openbare Ruimte dat samen met adviseurs van Ingenieursbureau 'Oranjewoud' is opgesteld. Voor de analyse van de huidige situatie van het groen is gebruik gemaakt van objectieve en subjectieve meetmethoden zoals de kwaliteitsschouw, de Barendrechtse Barometer, gegevens uit het Klachten- en Meldingensysteem en interviews met betrokken ambtenaren. De informatie uit deze bronnen is geanalyseerd en aan de hand daarvan zijn de gewenste beleidsrichtlijnen opgesteld.

Leeswijzer

In het tweede hoofdstuk wordt de huidige situatie van het groen in Barendrecht vanuit verschillende kanten belicht: de hoofdstructuur, de karakteristieke kenmerken van de groenstructuur en de typering van de deelgebieden in Barendrecht. In hoofdstuk drie worden de kaders voor dit groenbeleidsplan benoemd. Onderscheid wordt daarbij gemaakt in het belang van groen, wettelijke en beleidskaders en algemene groenambities. Eerdergenoemde hoofdstukken zijn nogal beschrijvend van karakter, maar van belang om hoofdstuk 4 en 5 goed te kunnen plaatsen. Die hoofdstukken vormen namelijk de kern van dit groenbeleidsplan en beschrijven de analyse van de groenstructuur en geven de ambities weer voor de structuur en inrichting (hoofdstuk 4) en voor het beheer (hoofdstuk 5). In hoofdstuk 6 worden vervolgens de financiële consequenties van deze beleidsrichtlijnen in beeld gebracht. Tot slot zijn in hoofdstuk 7 de actiepunten geformuleerd. In het rapport zijn, voornamelijk in de kantlijn, gekleurde teksten opgenomen die een toelichting geven op bepaalde zaken. De blauwe teksten zijn uitspraken van mensen die betrokken zijn bij het groen in de gemeente. De groene teksten zijn of feiten uit publicaties en andere bronnen of dienen als verduidelijking van gebruikte (vak)termen.

"Als groenbeheerders gaan we voor kwaliteit en zeker bij ons in Barendrecht. Dat vraagt wel om kennis en inzicht, want elke soort heeft een specifieke aanpak nodig die ook nog eens per groeiplaats kan verschillen. We controleren de kwaliteit door te werken met normbladen en kwaliteitsambities. Dan is meteen

2 Groen in Barendrecht

Om een goed beeld te krijgen van de huidige situatie van het groen in Barendrecht, wordt deze in dit hoofdstuk vanuit meerdere oogpunten belicht. Als eerste worden de verschillende onderdelen van de groene hoofdstructuur beschreven. Vervolgens worden de karakteristieke kenmerken van de groenstructuur per deelgebied benoemd. Tot slot wordt de typering van het groen behandeld, zoals deze in de Barendrechtse Barometer en de eenmalige schouw naar voren is gekomen.

2.1 Hoofdstructuur

De hoofdstructuur is opgebouwd uit vlakken, lijnen en punten. Onder vlakken vallen de groengebieden, waarbij onderscheid wordt gemaakt tussen groen-, sport- en recreatieparken, begraafplaatsen en buitengebieden. De lijnen bestaan voornamelijk uit de lineaire groenstructuur op de dijken en langs de belangrijkste wegen. Ook het tramtracé en de belangrijkste fietsroutes zijn groene linten door Barendrecht. De punten bestaan uit accenten, herkenningspunten en bijzondere plekken. Op de kaart in figuur 1 is de huidige groene hoofdstructuur van Barendrecht weergegeven.

2.1.1 Landschappelijke basis

Jarenlang is het landschap bepalend geweest voor de structuur van Barendrecht. Het landschap werd enerzijds bepaald door abiotische factoren zoals bodem, water en klimaat en anderzijds door menselijk handelen zoals inpoldering, agrarisch gebruik, bewoning, etc. Eigenlijk was er sprake van een soort evenwicht waarbij de abiotische factoren en de menselijke invloed elkaar min of meer in stand hielden. Door de oprukkende verstedelijking en moderne technieken is dat evenwicht steeds meer onder druk komen te staan. Het menselijk ingrijpen bepaalde immers in toenemende mate het landschap en de structuur, waardoor haar karakteristieke kenmerken dreigden te verdwijnen. Momenteel is het nog steeds zo dat het landschap ten grondslag ligt aan de huidige kwaliteit van het Barendrechtse groen. Het vormt eigenlijk de basis, het fundament, waarop de hoofdstructuur is gebaseerd.

Huidige Groene Hoofdstructuur

VERKLARING

- Spoor- en groenparken
- Spoorpark
- Groenpark
- Recreatiepaas
- Groot recreatiegebied

- Buitengebieden
- Natuurlijk/recreatief
- Agriërisch

- Dijk
- Zichtlijnen

Infrastructuur

- Straatweg
- Hoofdweg
- Planverbinding
- tram- en spoorweg
- Lineaire groenstructuur

Water

- Rivier
- Landschapelijk en regionaal water
- Stedelijk water

- Knooppunt
- Accentpunt

Kaart Huidige groene hoofdstructuur

In figuur 1 is de huidige groene hoofdstructuur in een kaart weergegeven. Op de kaart zijn alle sport- en groengebieden weergegeven. Tevens zijn de aan groen gerelateerde gebieden weergegeven (buitengebieden en water), hierbij gaat het vooral om voor de grootschalige gebieden met een natuurlijk en recreatief belang. Ook de lineaire infrastructuren zijn op de kaart weergegeven. Op deze manier is inzichtelijk gemaakt waar en hoe het groen de lineaire verbindingen benadrukt.

GEMEENTEBARENDRECHT

Figuur 1: Kaart Huidige groene hoofdstructuur

Landschappelijke kenmerken

Kenmerkend voor het landschap zijn de oost-west gerichte polders, parallel aan de rivier Oude Maas en de haaks daarop gerichte verkavelingspatronen. Vanuit het verleden doorsnijden de noord-zuid verbindingen (Barendrechtseweg en Provinciaal fietspad) de polders in een rechte lijn. Later gevolgd door de tramlijn, het spoor en de rijksweg A29. Bovendien ontstonden er naast de kernvormige dijknederzettingen, (Barendrecht, Smitshoek en Carnisse) ook op knooppunten kleinschalige buurtjes (Middeldijk, Ziedewijdsedijk en Wevershoek). Met de sterke groei van Barendrecht zijn deze woongebiedjes in de huidige bebouwingsstructuren opgenomen. Op de kaart hieronder is te zien hoe Barendrecht en omgeving eruit zag omstreeks 1850.

Figuur 2: Historische kaart van Barendrecht en omgeving uit 1850

2.1.2 Vlakken, groengebieden in Barendrecht

De groengebieden zijn voornamelijk te vinden langs de snelwegen en langs de randen van de wijken. Daarnaast zijn er enkele groengebieden (parken) in de woongebieden te vinden. Dit geldt voornamelijk voor Barendrecht-Centrum. Het groen dat in deze groengebieden aanwezig is, is erg divers. Daar waar het langs de snelwegen ligt, is het grootschalig van karakter met grasvegetatie, extensieve beplanting (bosplantsoen) en bomen. Daar waar het direct in of langs de woongebieden ligt, is het kleinschaliger en heeft het een representatieve functie met sierwaarde (heesters, wisselperken en rozen). Het groen in de groengebieden heeft voornamelijk een recreatieve en representatieve functie en wordt dan ook hoofdzakelijk gebruikt door wandelaars, fietsers, mensen die de honden uitlaten, etc. Door hun karakteristieke inrichting worden ook de begraafplaatsen en de sportparken tot de groengebieden gerekend, met dien verstande dat zij qua functie duidelijk afwijken van de andere groengebieden.

Grote recreatiegebieden: De grote recreatiegebieden zijn gelegen langs de Oude Maas en ten noorden van de A15. Deze gebieden hebben een belangrijke functie voor de recreatie in de

regio en kunnen het beste gekarakteriseerd worden als groot-schalige landschapsparken. De Oude Maasheuvel is het meest recente en herkenbare recreatief element wat aan de zone langs de Oude Maas is gerealiseerd. Van bijzondere waarde zijn de Carnisse Grienden die onderdeel zijn van een Natura 2000-gebied (nr. 108 "Oude Maas"). Door deze aparte status is dit natuurgebied niet alleen het belangrijkste natuurgebied van Barendrecht geworden, maar is het ook onderdeel van de Europese ecologische hoofdstructuur.

In tegenstelling tot dit natuurgebied, is het recreatiegebied de Wevershoek (gelegen aan de Waal) kleinschaliger van aard. In dit gebied is ook aandacht voor natuurontwikkeling, maar ligt de nadruk toch meer op de recreatieve functie (wandelen, fietsen, zwemmen, etc.)

Figuur 3: Natura 2000-gebied "Oude Maas" gemarkeerd in geel

Groenparken: In Barendrecht-Centrum ligt het oudste park van Barendrecht, het Park Buitenoord. Dit park is ontstaan ten tijde van de realisatie van de wijk Buitenoord (jaren '70) en is gelegen tussen de Dorpsstraat-oost en de Buitenlandse Baan. Het park is aangelegd in de Engelse landschapsstijl en wordt gekenmerkt door groepen bomen, groene ruimtes en afwisselende waterpartijen. In het park is naast een wandelpromenade ook een bostuin en een watertuin aanwezig. Ook voor spel en beweging zijn voor alle doelgroepen voorzieningen beschikbaar, zoals een skatevoorziening en een groot klimtoestel.

Park Nieuweland wordt gekenmerkt door een open parkstructuur en is een knooppunt van fiets- en wandelpaden. Mede hierdoor heeft dit park een belangrijke recreatieve functie voor de omringende wijken.

De geluidswal A29 daarentegen heeft een meer natuurlijk karakter. Dit in tegenstelling tot het op termijn om te vormen voormalige vuilstort langs het Provinciaal fietspad tot Park Lagewei. Met het realiseren van dit park wordt tegemoet gekomen aan de recreatiebehoefte vanuit de nieuwe woonwijken Lagewei en (het nog te ontwikkelen) Vrouwenpolder.

In Barendrecht-Carnisselande is het Riederpark hét centraal gelegen groengebied van de VINEX-locatie. Dit park kenmerkt zich door een moderne architectonische vormgeving en biedt ruimte voor alle inwoners. Naast een ruimte voor sport en spel,

een speeleiland en een evenemententerrein, kan rust gevonden worden in het Rosarium.

Het Carnisserpark, gelegen tussen de Carnisser Baan en de A15, is nog volop in ontwikkeling. Na aanleg zal het park als een belangrijk uitloopgebied fungeren van het noordelijk deel van Barendrecht-Carnisselande en vormt het een afscherming naar de A15 toe.

Met het realiseren van het groengebied op de stationsoverkapping, heeft Barendrecht het grootste dakpark van Europa binnen haar grenzen. Het park is gelegen op 9 meter hoogte, is 60 meter breed en 1,5 km lang en wordt gekenmerkt door een glooiend groen daklandschap dat door de 400 bomen opgedeeld is in kamers. Gazons, kruidenvegetaties, gevarieerde heesterbeplanting en waterpoeltjes wisselen elkaar af. Op de overkapping is grond uit de eigen regio gebruikt en ook de beplanting is gebiedseigen. Met de keuze van specifieke plantensoorten is een aantrekkelijke leefplaats voor vlinders gecreëerd en daarom kan met recht gesproken worden van een vlindertuin.

Sportparken: Sportpark de Bongerd is gesitueerd tussen de Dierensteinweg en de woonwijk Noord. Naast de verschillende verenigingen die hier gehuisvest zijn, heeft het sportpark een belangrijke functie als uitloopgebied voor de aangrenzende wijken. In het gebied is een uitgebreid netwerk van fiets- en wandelpaden aanwezig.

Voor Sportpark Smitshoek is de functie van uitloopgebied in mindere mate aanwezig. Naar de omgeving toe hebben beide sportparken een belangrijke groene uitstraling. Sportpark Ziedewij zal in de nabije toekomst in omvang verminderen door de verplaatsing van de hockeyvelden naar het Zuidelijk Sportpark. Binnen het gebied, met een waardevolle houtopstand, zullen woningen gerealiseerd worden. De tennisvereniging en de speeltuin 'Oranjetuin' worden niet verplaatst.

Begraafplaatsen: Barendrecht heeft het beheer over twee begraafplaatsen. De Algemene begraafplaats aan de Scheldestraat is al vanaf 1872 in gebruik. Het oudste gedeelte van deze begraafplaats is aangewezen als monument. De begraafplaats heeft een besloten karakter en een statige uitstraling. De begraafplaats Den Ouden Dijck is in 2003 in gebruik genomen en is gelegen aan de 3^e Barendrechtseweg, in de Zuidpolder. De begraafplaats is als een landgoed vormgegeven, met een kreek als karakteristiek element.

Buitengebieden: De Zuidpolder en de Ziedewijdsepolder zijn de laatste overgebleven buitengebieden van Barendrecht. Voor de Ziedewijdsepolder blijft de agrarische functie bestaan. De Zuidpolder zal de komende jaren worden getransformeerd naar een extensief recreatiegebied waar volop ruimte is voor natuurontwikkeling.

2.1.3 Lijnen, groene verbindingen

De lijnen in de gemeente worden gekenmerkt door de boomstructuren langs de dijken, hoofdwegen, fietsverbindingen en TramPlus.

Dijken: De dijken zijn de belangrijkste structuurdragers van Barendrecht. Barendrecht-Centrum en Barendrecht-Carnisselande zijn door dijken aan elkaar gekoppeld. De dijken hebben van oudsher een belangrijke functie als waterkering. De Voordijk en de Gebroken Meeldijk hebben deze functie niet meer. De functie is in de loop der jaren veranderd in een meer recreatieve functie (routes voor fietsers). Daarnaast zijn de dijken vooral

belangrijk voor de cultuurhistorische waarde en oriëntatie binnen de gemeente. Bovendien hebben de dijken ieder een eigen karakter. De Voordijk is de meest intensief bebouwde dijk met een afwisselende boombeplanting. Een tocht over de Voordijk levert dan ook een aaneenschakeling van verschillende sferen op. Daarentegen heeft de Middeldijk een natuurlijker karakter, waarbij de essen in de toekomst weer een groen lint gaan vormen van de Ziedewijdsdijk tot aan de Bakkersdijk. De uitstraling van beide dijken reikt echter tot in de aangrenzende woongebieden.

Hoofdwegen: Het overgrote deel van alle hoofdwegen zijn voorzien van boombeplanting. De beschikbare ruimte is veelal bepalend geweest voor het beplantingspatroon, waardoor op sommige delen beplanting ontbreekt omdat de ruimte volledig wordt benut voor kabel- en leidingentracés. Op korte termijn is het dan ook niet waarschijnlijk dat deze onvolledige structuren worden opgevuld. Bij de inrichting van de Carnisser Baan is gekozen voor een parkachtige uitstraling, waar de boomgroepen in belangrijke mate het groene beeld vormen. De Barendrechtseweg manifesteert zich een als belangrijke noord-zuidstructuur vanaf bijna 4 km van de grens met Rotterdam tot aan de Achterzeedijk.

Fietsverbindingen: In Barendrecht is een uitgebreid netwerk aan fietsverbindingen aanwezig, in veel gevallen gekoppeld aan de structurelementen hoofdwegen en dijken. Binnen het woongebied zijn drie routes te onderscheiden die ondersteund worden door een eigen boomstructuur. Het meest recent is de aanleg van de fietsverbinding langs het Riederpark, tussen de Middeldijk en de Carnisser Baan, waar een diversiteit aan boomsoorten is aangeplant. Het Corellipad in de wijk Nieuweland wordt begeleid door de Valse christusdoorn (*Gleditsia*) en heeft een vervolg in Bijdorp met de Moerascypres. Het Provinciaal fietspad is van oorsprong de oude tramverbinding tussen Rotterdam en de Hoekse Waard. Vergelijkbaar met de fietsverbinding door het Riederpark is de boombeplanting langs het Provinciaal fietspad ook niet eenduidig. Het grote verschil is echter dat deze begeleidende boombeplanting wel gevarieerd is qua opbouw en leeftijd.

TramPlus: In Barendrecht-Carnisselande vormt de TramPlus een as van Rotterdam tot aan de Gaatkensplas. Over de gehele lengte begeleiden *Gleditsia*'s deze lijnvormige verbinding.

2.1.4 Punten, accent- en knooppunten in de hoofdstructuur

De knooppunten zijn te vinden in de vorm van rotondes. Op deze plaatsen wordt gebruik gemaakt van bomen met vormsnoei, hagen, vaste planten met een hoge sierwaarde of eenjarige beplanting (bloembollen, perkplanten, etc.) Het groen op accent- en knooppunten heeft vaak een representatieve (sier)functie en kan gebruikt worden bij de oriëntatie in het verkeer. Vanuit de omringende wijken zijn enkele groen- en waterstructuren gericht op de Watertoren. De zichtlijnen worden ondersteund door bomen. Op markante plekken in Barendrecht staan vaak oude bomen die de sfeer bepalen. Voorbeelden van markante plekken met oude bomen zijn de Dorpsstraat, de Stationsweg en de Gebroken Meeldijk. Daarbij kan het particulier groen ook voor een opvallende uitstraling zorgen.

2.2

Groenstructuur per deelgebied

De groenstructuur in de deelgebieden is tot stand gekomen tijdens de ontwikkeling van de woon- en centrumgebieden en de bedrijventerreinen. Afstemming van de groenstructuur met de stedenbouwkundige opzet van de wijken is, samen met de architectuur en gebruik van materialen, sterk bepalend voor de identiteit en uitstraling van de deelgebieden. Hieronder worden de drie belangrijkste deelgebieden belicht.

2.2.1 Centrum- en accentgebieden

Groen is in de centrum- en accentgebieden slechts beperkt aanwezig en bovendien divers van karakter. De groene aankleding wordt vooral gevormd door bomen in verharding, hagen, heesters en plantenbakken, verspreid over het winkelgebied.

Het centrum van Barendrecht is gesitueerd op en rond het knooppunt van de dijk en de Barendrechtseweg. Het voorzieningenniveau is kwalitatief goed en wordt gekenmerkt door een compleet winkelaanbod van hoog niveau. Ook het culturele voorzieningenniveau (theater "Het Kruispunt", de multifunctionele centra "De Baerne" en "Trefpunt" en de Bibliotheek) is van goede kwaliteit. De komende jaren staan in het teken van vernieuwing van het centrum, waarbij aandacht is voor de sfeer en een kwaliteitsverbetering van de openbare ruimte. Het groen en dan met name de oude bomen, zijn bepalend voor de groene uitstraling van het centrum. Op deze prominente plaatsen dienen bomen de ruimte te krijgen en de kans om uit te groeien tot mooie en gezonde volwassen bomen. Eenmaal volwassen zijn deze bomen de beeldbepalers van het centrum en verdienen om deze reden dan ook maatwerkbeheer en meer bescherming.

Het winkelcentrum aan het Muziekplein is compact met duidelijke boomstructuren. Het centrumgebied in Barendrecht-Carnisselande is gesitueerd rondom het Middeldijkerplein. Op dit boomrijke plein komen de lineaire groenstructuren van de TramPlus en de Middeldijk bij elkaar.

De entree van Barendrecht vanaf het station wordt gekenmerkt door een drietal pleinen op twee niveaus, die met elkaar verbonden zijn door middel van (rol)trappen en liften. Het groene karakter wordt voornamelijk bepaald door de groeninrichting van de overkapping. Aan de westzijde zijn de groene taluds bepalend voor de groene uitstraling, terwijl voor de rest het plein een modern en sober karakter heeft. Aan de zijde van het bedrijventerrein is het waterbassin sfeerbepalend.

2.2.2 Woongebieden

Qua oppervlakte vormen de woongebieden het grootste structuurelement, zodat hier dan ook het meeste groen te vinden is. De grootste groeneenheden zijn te vinden aan de randen van de woonwijken en in de buurtparken. Maar ook in de woonstraten zelf is veel groen te vinden. De wijze waarop het groen is toegepast, is divers en leidt tot onderscheid in diverse woonmilieus. Het groen in de woongebieden bestaat voornamelijk uit bomen, heesters en gazon. In de buurtparken en rondom speelplekken bestaat het groen vaak uit bomen in gazon, heesters, bodembedekkers en hagen.

De woongebieden in Barendrecht zijn duidelijk herkenbaar en hebben een eigen karakter en identiteit, veelal gerelateerd aan het tijdperk waarin ze zijn ontstaan. De stedenbouwkundige opzet, het groen en de architectuur vormen een samenhangend geheel. In het bovenwijkse groen, dat voornamelijk aan randen van wijken ligt, heeft het groen een extensievere uitstraling. Hier is meer bosplantsoen en ruw gras te vinden. In woongebieden wordt echter het meest gazon toegepast. Het groen in de woongebieden heeft voornamelijk een structuurbepalende functie en geeft het de stenige buitenruimte een groene uitstraling. Ook is er op veel plekken functioneel groen aanwezig dat bijvoorbeeld functies als parkeren en spelen van elkaar scheidt.

Het groen in de directe woonomgeving wordt over het algemeen het meest intensief gebruikt. In de groene omgeving wordt gewandeld, gezeten, gespeeld, gesport, etc. Bovendien zijn delen van het groen ook aangewezen als hondenuitlaatplaats en hondenlosloopgebied.

Er zijn wijken met groene hofjes, zoals in Noord, terwijl voor Binnenland de pleintjes met de bomen kenmerkend zijn. Het openbaar groen van Buitenoord heeft een parkachtige uitstraling en is mede daardoor een gewilde woonwijk. In de Oranjewijk, eveneens een geliefd woongebied, is nauwelijks openbaar groen aanwezig, maar wordt de groene uitstraling bepaald door het particuliere groen.

Ondanks het feit dat Barendrecht-Carnisselande in korte tijd is gerealiseerd, zijn de wijken duidelijk van elkaar te onderscheiden. Het groen en het water is op verschillende wijze vormgegeven. Het meest in het oogspringend is de wijk Gaatkens-oog, een wooneiland in de Gaatkensplas. De wijken rondom de TramPlus, hebben een stedelijke uitstraling, waarbij lommerrijke singels, lanen en buurtpleintjes (Meerwede) het beeld bepalen, terwijl in Havenkwartier de carrévorm bepalend is. Het woongebied ten westen van het Riederpark (Riederhoek en Smits-hoek) heeft een dorpsse sfeer, waarbij door het aanplanten van hagen als erfafscheiding, het groene karakter extra is onderstreept.

Binnen de diverse wijken in Barendrecht is een verschil te zien in het areaal groen en het aantal bomen. Zo heeft de wijk Buitenoord een enorm areaal groen en bomen in vergelijking met de rest van de wijken. De verschillen in het areaal openbaar groen per wijk, zijn buiten slechts beperkt waarneembaar. Naast het openbaar groen heeft namelijk het particulier groen en het openbaar groen dat in het beheer is bij waterschappen en provincie, een groot beeldbepalend effect. In diagram 1 is te zien hoe de arealen groen en bomen over de verschillende wijken zijn verdeeld in verhouding tot het aantal woningen. De in het diagram gehanteerde indeling is identiek aan de indeling uit de "Integrale visie openbare ruimte."

Alleen het groen dat voor gebruik dient en dicht bij de woongebieden ligt is meegenomen voor de berekening van de afzonderlijke gebieden. Met betrekking tot de bomen is een gemiddelde kroonprojectie van 9 m² per boom opgeteld bij het areaal.

Om de berekening zuiver te houden is het areaal groen uit de direct aan de woongebieden grenzende parken niet meegenomen. Dit groen is namelijk van wijkoverstijgend belang en kan daardoor niet specifiek toegeedeeld worden aan een bepaalde wijk. Om toch inzicht te krijgen hoe groen Barendrecht is, zijn de kolommen 'Barendrecht-Centrum' en 'Barendrecht-Carnisselande' toegevoegd.

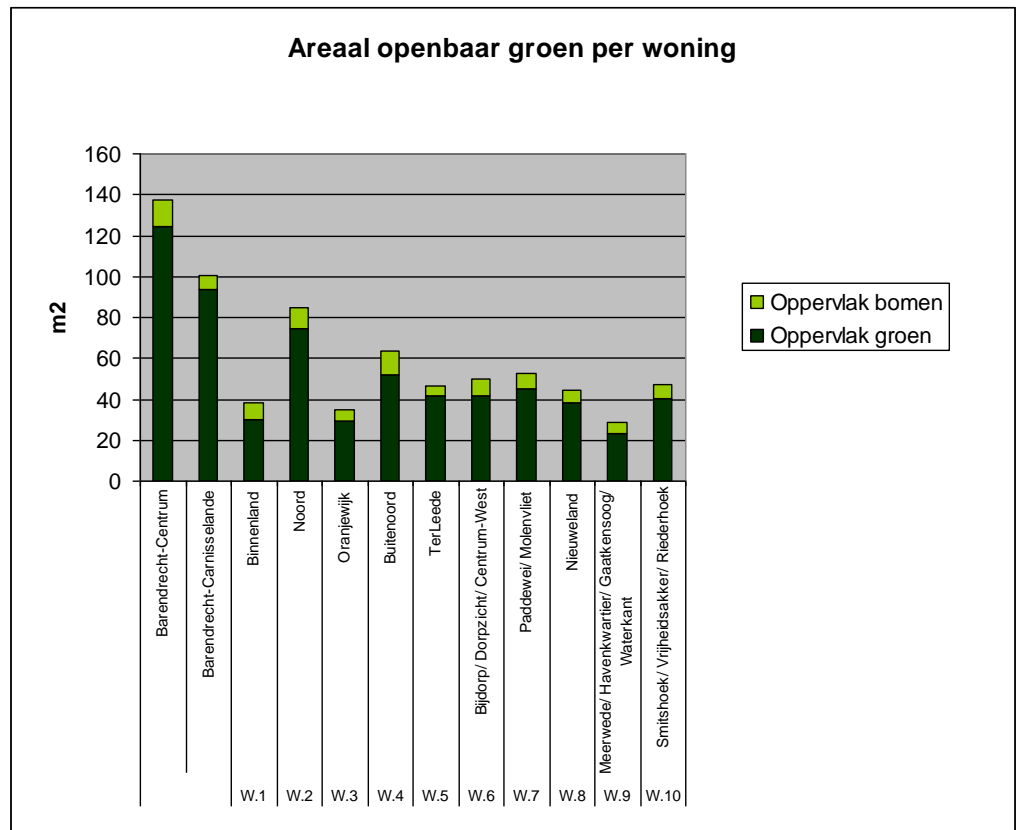

Diagram 1: Areaal openbaar groen per woning weergegeven per wijk (groep)

2.2.3 Bedrijventerreinen

Binnen de gemeente Barendrecht zijn diverse bedrijventerreinen te vinden. Deze verschillen sterk in karakter wat wordt veroorzaakt door het verschil in aanlegperiode en functie. Het groen op de wat oudere bedrijventerrein (Dierenstein, Reijerwaard, ed.) bestaat voornamelijk uit beplanting, met een kenmerkende boomstructuur langs de hoofdontsluiting. De nieuwere bedrijventerreinen (bijv. Vaanpark) kennen een ruimere opzet, waarbij het groen voornamelijk bestaat uit gras en bomen. Op zowel de oudere als nieuwere bedrijventerrein is de druk op het groen, met name door de behoefte aan extra parkeerruimte en/of inritten, ontzettend groot wat een nadelige invloed heeft op de kwaliteit. Positieve uitzondering hierop is de omgeving van de woonboulevard op bedrijventerrein Reijerwaard dat qua uitstraling representatiever is dan de rest van de bedrijventerreinen.

2.3 Kwaliteit van het Barendrechtse groen

Als vervolg op de beschrijving van de hoofdstructuren en de huidige groenstructuur, komt in deze paragraaf de kwaliteit van het groen aan bod. Centraal staan daarbij de Barendrechtse Barometer, de klachten en meldingen en de eenmalig uitgevoerde schouw. Met name de eerste twee bronnen geven weer hoe de inwoners van Barendrecht op dit moment de kwaliteit van het groen ervaren. De schouw is een objectieve meting waarbij de huidige situatie wordt vergeleken met de CROW-meetlat. In de volgende subparagrafen worden de conclusies uit deze drie bronnen weergegeven.

CROW is het nationale kennis-centrum voor infrastructuur, verkeer, vervoer en openbare ruimte

2.3.1 Subjectieve kwaliteit

De subjectieve kwaliteit is gebaseerd op de ervaring van de gebruiker. Deze ervaring is in beeld gebracht door een analyse van een jaarlijks uitgevoerde enquête en de registratie van klachten en meldingen.

Barendrechtse Barometer

De gemeente houdt elk jaar een onderzoek onder haar inwoners. In deze zogenaamde Barendrechtse Barometer worden onder andere vragen gesteld over hoe men zijn buurt beoordeelt op de verschillende onderdelen.

Voor het vierde achtereenvolgende jaar beoordeelt de Barendrechtse burger in 2008 zijn wijk met een 7,5. Met betrekking tot de openbare ruimte vindt een meerderheid van de geënquêteerden dat, ten opzichte van 2007, de kwaliteit gelijk is gebleven. Het totale onderhoud (groen, verhardingen en meubilair) binnen de gemeente is echter volgens hen achteruit gegaan. Ook kwam naar voren dat er naar de mening van de bewoners veel zwerfvuil ligt in Barendrecht. Daarnaast moet volgens 16% van de ondervraagden de openbare groenvoorziening prioriteit krijgen.

Klachten en meldingen

Alle binnenkomende klachten en meldingen die niet rechtstreeks worden afgehandeld, worden door de gemeente geregistreerd in het Klachten- en Meldingensysteem (KMS). In 2007 zijn met betrekking tot het onderhoud van de openbare ruimte 5893 meldingen ingeboekt. 891 meldingen daarvan hadden betrekking op het groen (=15%).

Uit een analyse van de klachten en meldingen valt te concluderen dat de bomen in Barendrecht voor de meeste "groene klachten" zorgen. Hierbij gaat het met name om de oudere bomen in Barendrecht-Centrum die overlast veroorzaken door bladafval, vruchten, luis, schaduw en/of wortelopdruk. Daarnaast komen ook klachten met betrekking tot wortelopdruk binnen die betrekking hebben op de bomen in Barendrecht-Carnisselande. De klachten die worden geregistreerd onder het kopje 'struiken, hagen en gras' hebben veelal betrekking op overhangend groen.

Doordat bijna de helft van de klachten over groen (47,9%) niet gelinkt is aan een bepaalde wijk, kan op basis van dit systeem geen betrouwbare uitspraak worden gedaan over in welke wijk het groen zorgt voor veel klachten en meldingen.

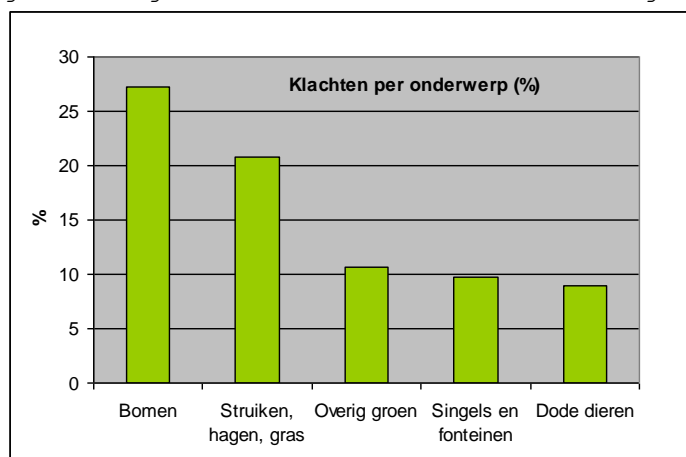
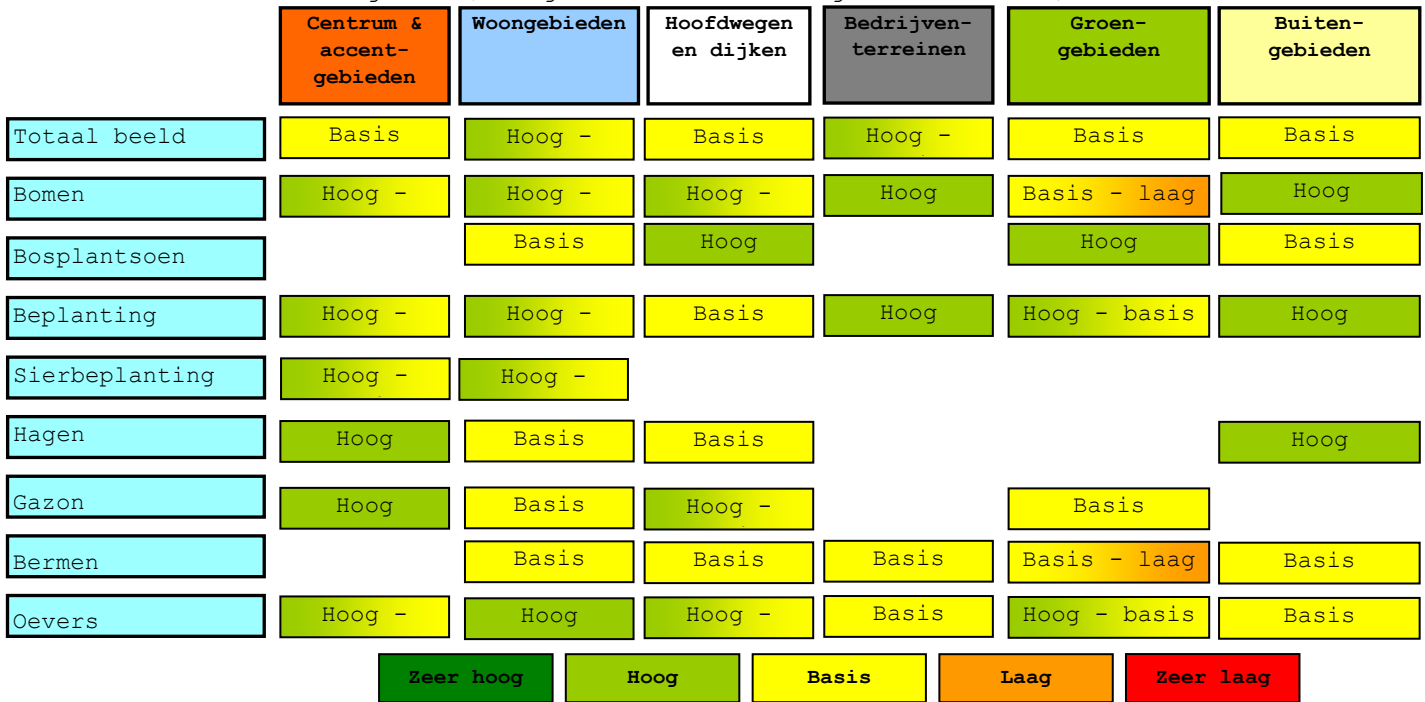

Diagram 2: Klachten top 5 in procenten van het totaal groen gerelateerde klachten

2.3.2 Objectieve kwaliteit

De objectieve kwaliteit is de gemeten kwaliteit. Om tot een integrale visie voor de openbare ruimte te komen, is tijdens dat project per type gebied vastgelegd welke kwaliteit waar aanwezig is. Dit is niet alleen voor het groen gedaan, maar ook voor de andere elementen van de openbare ruimte. Op basis van deze schouw is inzichtelijk gemaakt welke keuzes er gemaakt kunnen worden ten aanzien van de kwaliteit van de openbare ruimte. Een nadere beschrijving en achtergronden van de verschillende scenario's van de integrale visie, is terug te vinden in het document 'Integrale visie openbare ruimte'. In figuur 4 is de huidige beeldkwaliteit van het groen weergegeven (overgenomen uit eerdergenoemde visie).

Figuur 4: Huidige kwaliteit van het groen in Barendrecht

De schouw

Om snel een goed beeld te krijgen van de kwaliteit van de openbare ruimte is een schouw uitgevoerd in de vorm van een steekproefsgewijze visuele inspectie. Op 80 locaties (plekken van circa 100 meter lengte) is de kwaliteit van de openbare ruimte gemeten. De locaties zijn representatief over de gemeente verdeeld. De schouwronde is uitgevoerd eind januari begin februari 2007 en was gericht op de technische staat evenals de netheid van verhardingen (asfalt, elementen, hafverharding en wegmarkeringen), groen (bomen, beplanting, bosplantsoen, sierbeplanting, hagen, gazon en berm), meubilair (banken, afvalbakken, bebording, verlichting, bruggen en speeltoestellen) en oevers. Wat met technische staat en wat met netheid te maken heeft is te vinden in het voor

Het groen in de gemeente is erg divers; gazon, bomen en beplanting worden vaak toegepast. Het meeste groen is te vinden in de woongebieden en langs de hoofdwegen en dijken. In de centrum- en accentgebieden en buitengebieden is naar verhouding weinig areaal groen aanwezig.

Alle groenonderdelen scoren qua totaalbeeld een kwaliteit die ligt tussen hoog en basis. Oneigenlijke maatregelen (maatregelen die niet goed zijn voor de vitaliteit van het groen maar wel goedkoop zijn) komen nauwelijks voor. Wel wordt er lager gescoord op de volledigheid van de plantvakken, doordat kale plekken regelmatig voorkomen. De huidige kwaliteit van de verschillende groenonderdelen wordt hierna kort beschreven.

Bomen; wisselende vitaliteit

In Barendrecht zijn veel jonge en halfwas bomen aanwezig. Deze staan vooral in de nieuwe en relatief jonge wijken. Er is weinig snoeiachterstand, de rijen zijn veelal volledig en de toestand van boompaal en boomband is goed. De bomen in groengebieden (parken) zijn vaak in een slechtere toestand dan de bomen in andere gebieden.

Bosplantsoen; weinig aanwezig maar van goede kwaliteit

Bosplantsoen is ook wel te omschrijven als hoog opgaande beplanting met boomvormers. Het bosplantsoen in de gemeente Barendrecht scoort het hoogste van alle groenonderdelen. Het is vitaal, wordt op de juiste manier beheerd, er is geen sprake

van verdringing en de maat van het vak ten opzichte van het sortiment klopt. Er wordt relatief weinig bosplantsoen gebruikt in de groene aankleding van de openbare ruimte in Barendrecht.

Beplanting; onvolledigheid

De beplanting in de gemeente is per wijk verschillend van karakter. Onder het groenonderdeel beplanting vallen naast de heesters ook de heesterrozen. Deze beplanting is eenvoudiger van karakter en goedkoper in beheer dan sierbeplanting, maar heeft een meer gecultiveerd uiterlijk dan bosplantsoen. In wijken met een woonef karakter, die vooral in Barendrecht-Centrum te vinden zijn, komt veel snippergroen (kleine stukjes groen) voor en is regelmatig verouderde beplanting aanwezig. Bovendien is daar bij de aanleg veel gebruik gemaakt van meerdere soorten in één vak, wat als rommelig wordt ervaren en daardoor een negatieve invloed heeft op de kwaliteit. Daarnaast hangt de kwaliteit nauw samen met het vóórkomen van open plekken in de beplanting. Deze ontstaan voornamelijk door sterfte van de beplanting, schade door werkzaamheden aan wegen, kabels en/of leidingen, onderlinge verdringing en concurrentie tussen planten. Open plekken worden in het plantseizoen opgevuld door het inboeten van groen (inplanten van lege plaatsen in het plantvak met nieuw plantgoed van dezelfde soort). Over het algemeen varieert de kwaliteit van dit groenonderdeel tussen basis en hoog, met de positieve uitschieters van de bedrijventerreinen en buitengebieden (hoog) en een iets mindere kwaliteit voor de hoofdwegen en dijken (basis).

Sierbeplanting; op accenten

Sierbeplanting wordt in de gemeente Barendrecht toegepast in de omgeving van accenten, op rotondes en regelmatig op begraaftplaatsen. Onder sierbeplanting vallen vaste planten, eenjarigen en struikrozen. Verspreid door de gemeente wordt door bewoners zelf eenjarige planten in boomspiegels geplant. De gemeten kwaliteit van dit groenonderdeel ligt tussen de kwalificaties basis en hoog.

Hagen; functioneel als geleiding en accent

Er staan veel nieuw aangeplante hagen in de gemeente. Hagen worden vaak toegepast als sierelement, scheiding of als geleiding langs wegen of op speelplaatsen. De hagen in de structuurelementen buitengebieden en centrum- en accentgebieden scoren een hoge kwaliteit. In de woongebieden en langs hoofdwegen wordt gemiddeld genomen een basiskwaliteit gescoord.

Gazon; goed gemaaid

De gazons in de gemeente scoren hoog op het maaibeeld en bijmaaien rondom obstakels. Op de overige criteria wordt een hoge tot basiskwaliteit gescoord. Gazons worden toegepast op verschillende plaatsen in woonwijken met name langs het water en op speelplaatsen.

Bermen; weinig natuurwaarde en schade

Bermen scoren opvallend laag. Er is weinig variatie in inheemse soorten. In Barendrecht wordt weinig extensief en natuurlijk beheer toegepast. Ook verstoring door schade komt vaak voor. Bermen worden toegepast langs wegen, op dijken, langs water met natuurlijke oevers en in natuurlijk beheerde gebieden.

Oevers; verschillend van aard

Met betrekking tot oevers wordt onderscheid gemaakt in natuurlijke oevers, natuurvriendelijke oevers, harde oever met geringe kerende hoogte en harde oevers met grote kerende hoogte. In de buitengebieden is de natuurlijke en natuurvriendelijke oevers het meest toegepast. Binnen de bebouwde kom

komen voornamelijk harde oevers met geringe kerende hoogte voor. Binnen de gehele gemeente wordt zeer hoog gescoord op breedte afkalving (= weinig afkalving). Het talud en de soortenrijkdom van de oevers scoren over het algemeen een basiskwaliteit.

2.4 Arealen groen per deelgebied

Om een beeld te geven van het areaal en het karakter dat het groen in Barendrecht heeft, is een aantal berekeningen gemaakt. In de staafdiagrammen die in deze paragraaf staan, is weergegeven welk soort groen waar voor komt en in welke hoeveelheid. Zo blijkt uit diagram 3 en 4 dat de meeste bomen en het grootste groenareaal te vinden is in de woongebieden.

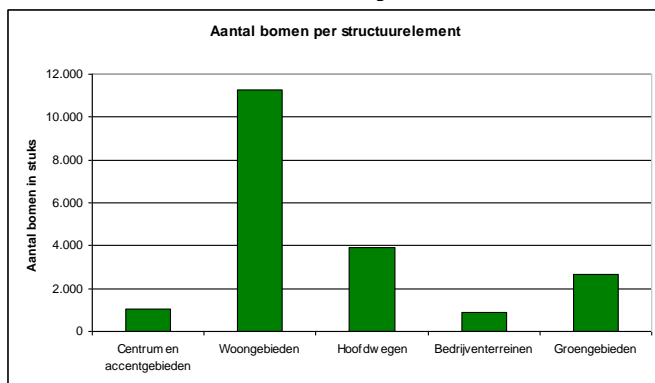

Diagram 2: Aantal bomen per structurelement

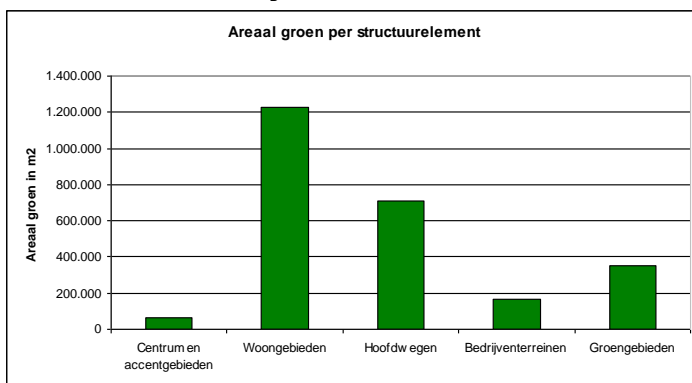

Diagram 3: Areaal groen per structurelement

Centrum en accentgebieden

Het groen in centrum- en accentgebieden is divers. Dit komt doordat zowel winkelgebieden, rotondes en begraafplaatsen onder dit kopje vallen. De centrum- en accentgebieden hebben veel gazon en afzetbeplanting. Er is weinig sierwaarde aanwezig in de vorm van vaste planten en wisselperken. Omdat de samenstelling van het groen op de begraafplaatsen significant afwijkt van het groen in de winkelcentra wordt dit in een apart diagram weergegeven (zie diagram 6.)

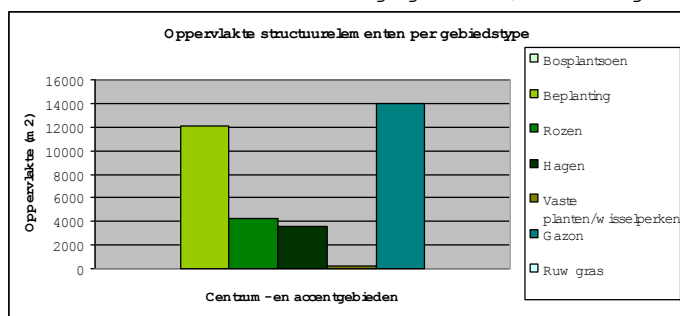

Diagram 5: Areaal groen centrum- en accentgebieden begraafplaatsen

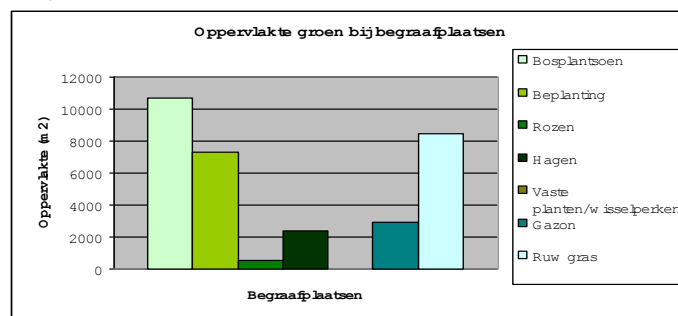

Diagram 6: Areaal groen begraafplaatsen

Woongebieden

Het groen in de woongebieden bestaat voor het overgrote deel uit gazon. Beplanting in de vorm van sierplantsoen, afzetbeplanting en heesterrozen geven de woongebieden de nodige sierwaarde. De extensievere groentypen als bosplantsoen en ruw gras komen weinig voor.

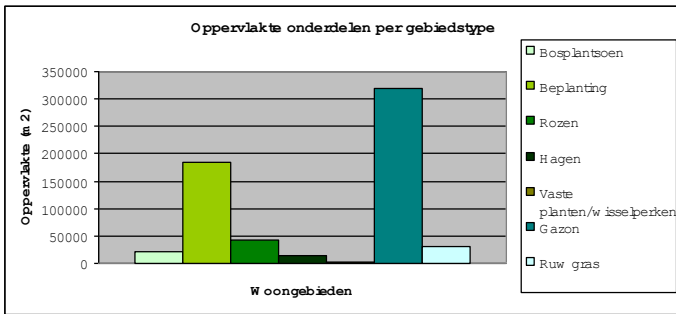

Diagram 7: Areaal groen woongebieden en dijken

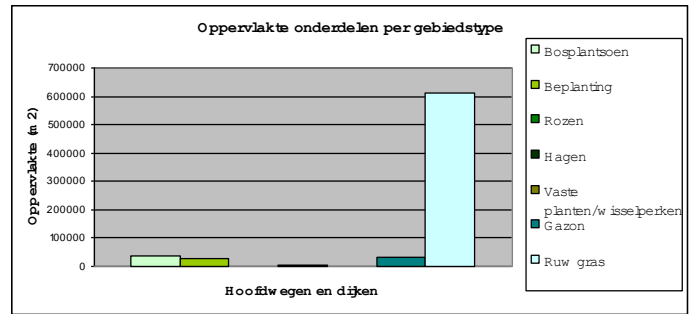

Diagram 8: Areaal groen hoofdwegen en dijken

Hoofdwegen en dijken

Het overgrote deel van het groenareaal langs de hoofdwegen en de dijken bestaat uit ruw gras. De groentypen bosplantsoen, beplanting en gazon zijn voornamelijk te vinden langs de hoofdwegen die liggen tussen de woongebieden, zoals de Binnenlandse Baan en de Barendrechtseweg.

Bedrijventerreinen

Ook het groenareaal op de bedrijventerreinen bestaat voor een groot deel uit ruw gras. De aanwezige beplanting is functioneel, maar sober van karakter met her en der een sierlijk accent van bijvoorbeeld rozen of vaste planten. Daarnaast staan er diverse hagen die dienen als begeleiding of afscherming.

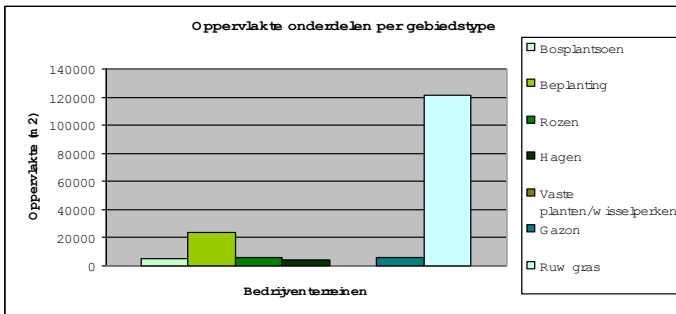

Diagram 9: Areaal groen bedrijventerreinen

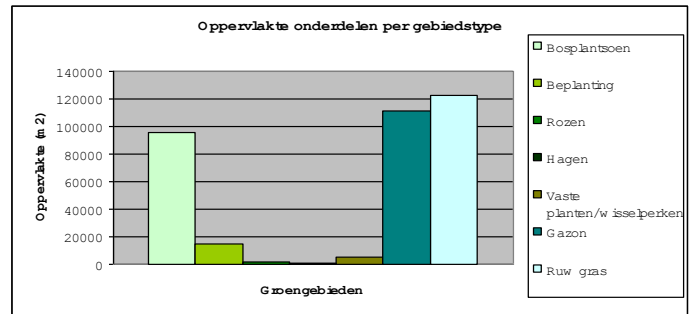

Diagram 10: Areaal groen groengebieden

Groengebieden

De groengebieden cq. parken bestaan voornamelijk uit een mix van bosplantsoen, gazon en ruw gras. Deze extensief beheerde groentypen hebben van zichzelf weinig sierwaarde, wat deels wordt gecompenseerd door de aanwezigheid van een bloemrijke beplanting zoals rozen en vaste planten.

Buitengebieden

Het groen in de buitengebieden bestaat nagenoeg uit gazon en ruw gras. Naar verhouding tot de grote hoeveelheden areaal van deze groentypen, is er maar heel weinig areaal beplanting te vinden.

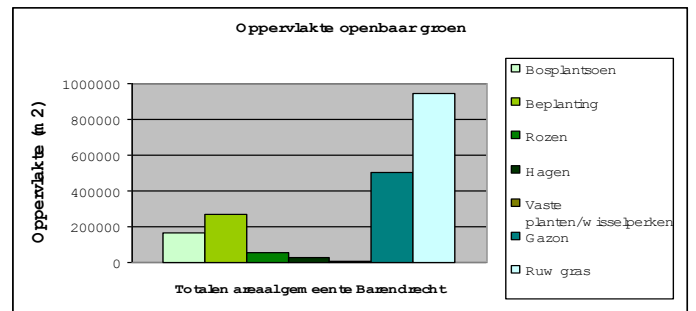
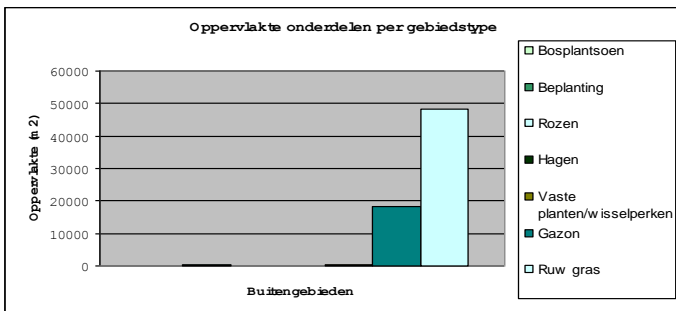

Diagram 11: Areaal groen buitengebieden groen

Diagram 12: Totalen areaal openbaar

Totaal areaal openbaar groen gemeente Barendrecht

Het totale areaal openbaar groen dat in beheer is bij de gemeente bedraagt ca. 197,88 hectare. .

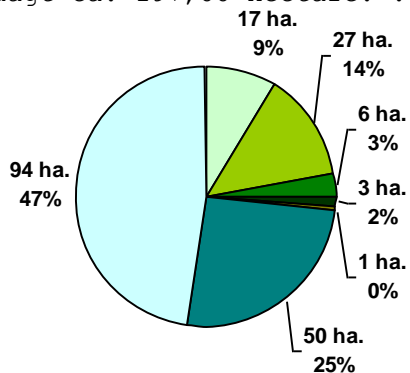

Diagram 13: Verdeling totaal groenareaal naar areaal en

percentage

3 Groene Kaders

In dit hoofdstuk worden de vaste groene kaders beschreven waarbinnen dit Groenbeleidsplan is geformuleerd. De kaders bestaan enerzijds uit de beschrijving van de veelzijdige belangen die groen dient. Deze zijn beschreven in paragraaf 3.1. Anderzijds zijn de wettelijke en beleidskaders op zowel internationaal, nationaal, provinciaal, stadsregionaal en gemeentelijk niveau weergegeven in paragraaf 3.2. In paragraaf 3.3 zijn de ambities die de gemeente heeft voor groen, in relatie tot de kaders, geformuleerd.

3.1 Groen is waardevol!

Het is een understatement om te stellen dat groen binnen de openbare ruimte een belangrijke functie vervult. Die functie is in de loop van de tijd veranderd waarbij het groen tegenwoordig is aangeplant voor de aankleding van de straat of als een gebied om te recreëren. De gemeente Barendrecht hecht grote waarde aan haar groene uitstraling en wil deze uitstraling dan ook in de toekomst behouden. Echter de druk op de openbare ruimte neemt toe. Groen is door de toenemende verstedelijking schaarser geworden en wordt daarbij ook intensiever gebruikt. Steeds meer functies of uitbreidingen ervan, claimen ruimte. In de bestaande omgeving betekent dit dat er keuzes gemaakt moeten worden, wat nu nog vaak ten koste gaat van het groen. In de belangenafweging is het daarom goed om te weten waarom het groen als onderdeel van de openbare ruimte waardevol is.

In het advies van de Raad voor het Landelijk Gebied, 2005, "Recht op Groen", zijn vier motieven aangegeven waarom groen in de omgeving gewild en gewenst is. Alle antwoorden zijn te herleiden tot motieven van leefbaarheid, gezondheid, economie en natuur. In de publicatie "De waarde van groen" van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit wordt ook over deze motieven gesproken. Hier is een 5^e

Leefbare omgeving

Een groene omgeving wordt als een prettig woon- en werkklimaat ervaren. Miljoenen mensen maken gebruik van de mogelijkheden die groen biedt voor ontspanning, sport, spel en beweging in de directe omgeving. Bovendien schept groen ook mogelijkheden voor beleving van natuurlijke elementen, waarbij de mens meer betrokken raakt bij zijn omgeving. Uit onderzoek blijkt dat de openbare ruimte als ontmoetingsplaats voor mensen beter tot zijn recht komt als deze groen en aangenaam van karakter is. Een groene omgeving versterkt ook het saamhorigheidsgevoel en leidt tot minder agressiviteit. Wanneer het groen goed is vormgegeven, kan het een belangrijke bijdrage leveren aan de identiteit van de wijk of de buurt. Een aantrekkelijk groen woonmilieu zorgt ook voor behoud van de kapitaalkrachtigere bewoners. De groene kwaliteit van de openbare ruimte is hiermee een belangrijk aspect in het streven naar verbetering van de sociale cohesie in de wijk. Groen bepaalt dus voor een zeer belangrijk deel de leefbaarheid van de wijk!

Groen is gezond

Wetenschappers tonen aan dat groen goed is voor de gezondheid. Contact met groen vermindert stress en bevordert het herstel van patiënten. Een groene recreatieve omgeving nodigt uit tot bewegen en sporten. Spelende kinderen maken in een groene omgeving makkelijker contact waardoor de sociale ontwikkeling wordt bevorderd. Daarnaast toont onderzoek aan dat werken in een groene omgeving gezond is. Men voelt zich prettiger en het concentratievermogen en de productiviteit nemen toe. Ook hebben bomen een gunstige invloed op het leefklimaat in de stedelijke omgeving. Boombeplantingen matigen de temperatuur, zorgen voor een hogere luchtvochtigheid en breken de wind. Daarnaast dragen bomen bij aan de vermindering van de luchtver-

ontreiniging. Schadelijke stoffen zoals stikstofdioxide en ozon zijn lager in groene buurten. Bij een juiste toepassing van bomen kan de (fijn)stofconcentratie in de woonomgeving positief beïnvloed worden. Lawaai kan door groen gedempt en verstrooid worden, waardoor de overlast afneemt. Kortom, voor een gezonde leefomgeving is groen onmisbaar!

Groen rendeert!

Steden met veel groen zijn aantrekkelijk voor onder andere wonen, toerisme en recreatie. Dit zorgt voor een gevarieerde bevolkingsopbouw die de economische ontwikkeling stimuleert. Groen in de directe woon- en werkomgeving is een belangrijke vestigingsfactor voor bedrijven en hun werknemers. Daarnaast betekent groen in de omgeving vaak een waardevermeerdering van het onroerend goed. Ook het economisch effect van een gezondere bevolking is aanzienlijk. Door beschikbare recreatieve mogelijkheden wordt de zelfstandigheid van vooral ouderen positief beïnvloed. In combinatie met speelmogelijkheden in de openbare ruimte, bevordert de aanwezigheid van groen de fysieke en motorische ontwikkeling van kinderen, zodat maatschappelijke kosten voor een deel worden vermeden. Groen betekent dus niet alleen maar beheerkosten, maar levert ook direct of indirect een positieve bijdrage aan de financiële positie van de gemeente.

Groen: natuurlijk!

Hoewel natuur onderdeel is van het groen én groen als onderdeel van de natuur gezien kan worden, is natuur ook een speciaal belang dat groen dient. Vooral in een toenemende stedelijke omgeving biedt natuur een habitat waar allerlei soorten flora en fauna nog wel kunnen gedijen en zich kunnen ontwikkelen. Groen vervult dus een belangrijke functie voor het in stand houden van de biodiversiteit, één van de door de rijksoverheid gestelde millenniumdoelen. Vooral met de klimaatsveranderingen van de laatste decennia, neemt het belang van het groen voor het in stand houden van de diversiteit alleen maar toe. Daarbij is de biodiversiteit in een stedelijke omgeving vaak hoger dan in het agrarisch gebied vanwege de kleinschalige afwisseling in natuurtypen. Natuur vervult daarnaast ook een belangrijke educatieve functie omdat ze bijdraagt aan de natuurbeleving en daarmee aan draagvlak voor natuurbehoud en natuurontwikkeling in Nederland. Groen geeft dus ruimte voor natuurlijkheid; natuurlijk!

Groen tussen stad en platteland

Mensen kunnen genieten van groen in de stad. Parken en vijvers lenen zich hier uitstekend voor. Maar vooral het groen in de buitengebieden laat de natuur leven en geeft de mensen rust. Groen hoeft daarom ook niet op te houden bij de stadsgrens. Door groen in de stad te laten, kan enerzijds flora en fauna zich beter ontwikkelen en krijgen de burgers tevens een directe en aantrekkelijke groene verbinding naar het buitengebied en de daar te vinden recreatievoorzieningen.

3.2

Wettelijke en beleidskaders

Nu het belang van groen geschetst is, worden de kaders die van overheidswege gesteld zijn, in deze paragraaf behandeld. Deze kaders zijn gesplitst in wetgeving en beleid op de verschillende bestuurlijke niveaus. Bij de wettelijke kaders worden de van toepassing zijnde Europese en nationale wetgeving behandeld, waarbij met name de hoofdgedachte, doelstelling en consequenties voor de gemeente beschreven worden. Vervolgens wordt het

voor groen relevante beleid op landelijk, provinciaal en gemeentelijk niveau weergegeven.

3.2.1 Wettelijke kaders

Natuurbeschermingswet en Natura 2000

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft een extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument. Natura 2000 is het netwerk van gebieden waarmee de Europese Unie bijzondere en waardevolle natuur wil beschermen. De 162 gebieden die daarvoor in Nederland zijn aangewezen, bestaan uit gebieden die al onder de Vogel- en Habitatrictlijnen vielen. Zoals in paragraaf 2.1.2. is beschreven, bevindt zich binnen de gemeentegrenzen van Barendrecht een Natura 2000-gebied (Oude Maas). De belangrijkste consequentie van de Natura 2000 is het feit dat er beheerplannen voor deze gebieden moeten worden opgesteld, waarin het beheer op zodanige wijze wordt ingericht dat de doelstellingen met betrekking tot de populatie-omvang van de doelsoorten gehaald worden. Het initiatief voor het opstellen van een dergelijk beheerplan ligt bij de provincie Zuid-Holland.

Kaderrichtlijn Water

Een duurzaam en klimaatbestendig waterbeheer in Nederland. Dat is in het kort het hoofddoel van Water Beheer in de 21^e eeuw (WB21) en de Kaderrichtlijn Water (KRW). In 2015 moet het watersysteem op orde zijn. Om dat te realiseren zijn in de verschillende regio's in Nederland werk- of gebiedsprocessen gestart. Het waterschap is veelal trekker van dat werkproces, met een duidelijke samenwerkende rol voor gemeente en provincie. De uitkomst van de gebiedsgerichte aanpak is een pakket van haalbare doelen met betrekking tot onder andere watervervuiling, chemische bestrijdingsmiddelen, oeverbeheer en kosten-effectieve maatregelen. Door als gemeente actief in dit (gebieds)proces te participeren, kunnen de meest efficiënte maatregelen op de verschillende beleidsterreinen worden geselecteerd. Maar de KRW raakt meer dan het beleidsveld water alleen. Ook ruimtelijke ordening, milieu, riolering, beheer openbare ruimte, recreatie, landschap en cultuurhistorie worden beïnvloed door deze Europese richtlijn.

Flora- en faunawet

Het uitgangspunt van deze wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde dieren of planten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het zogenaamde "nee, tenzij"-principe). Dit betekent in de praktijk dat het gaat om het effect van de activiteiten op beschermde soorten (niet op individuele planten of dieren). De wet erkent overigens wel de intrinsieke waarde van het in het wild levende dieren en planten, waarmee niet onzorgvuldig mee mag worden omgesprongen. Voor het beheren van groen geldt dat er in alle gevallen voldaan moet worden aan de in de wet gestelde eisen. Zowel wanneer het gaat om het veiligstellen van zeldzame dier- en plantensoorten, als het voorkomen van verstoring. Om handelingen met betrekking tot ruimtelijke ontwikkelingen, aanleg en beheer beter af te stemmen met de Flora- en faunawet, is het mogelijk gedragscodes te ontwikkelen. De vereniging van Nederlandse gemeenten heeft samen met Stadswerk de "Gedragscode Flora- en faunawet bestendig beheer gemeentelijke groenvoorzie-

Bestendig beheer

Bestendig beheer betreft voortzetting van het (reguliere) onderhoud dat gericht is op het behoud van de bestaande situatie. De werkzaamheden worden hierbij al langer op dezelfde manier uitgevoerd en hebben kennelijk niet verhinderd, of zelfs bijgedragen aan de vestiging van beschermde soorten.

Als werkzaamheden kunnen worden bestempeld als 'bestendig beheer' kan door middel van een gedragscode, waarin wordt beschreven op welke wijze in de praktijk schade aan beschermde dieren en planten wordt voorkomen of tot een minimum beperkt, vrijstelling worden verkregen van de Flora- en faunawet.

Uitzondering hierop vormen de zwaarder beschermde soorten (de zogenaamde 'tabel-3 soorten') waarvoor in principe altijd

ningen" opgesteld. Deze gedragscode behandelt het bestendig beheer en is geldig tot 2010. De gemeente kan zich vrijwillig conformeren aan deze gedragscode en zo voldoen aan de in deze wet gestelde eisen ten aanzien van bestendig beheer. Voor alle werkzaamheden die niet onder het bestendig beheer vallen, zoals aanleg en (her)inrichting en het beheer van natuurgebieden, dient de gemeente zich te houden aan de procedures (aanvragen ontheffing) die in deze wet omschreven staan.

Zorgplicht

Volgens het Burgerlijk Wetboek heeft de gemeente als eigenaar een zorgplicht voor de bomen in haar openbare ruimte. Deze plicht houdt in dat de gemeente zorgdraagt voor de veiligheid van haar burgers en door het regelmatig uitvoeren van boomonderhoud en -veiligheidscontroles, het ontstaan van onveilige situaties tracht te voorkomen. Indien de gemeente in deze taak nalatig is en verzuimt haar controles of beheer uit te voeren, kan de gemeente aansprakelijk gesteld worden voor eventueel geleden schade, die ontstaat door toedoen van bomen die zij in beheer heeft (omvallen bomen, afbreken takken, etc.) Bij bomen geldt immers de zogenaamde schuldaansprakelijkheid. De eigenaar van de boom heeft in beginsel altijd schuld. Echter, als een boomeigenaar aantoonbaar kan maken dat deze heeft voldaan aan hetgeen de zorgplicht voorschrijft en er dus regelmatig boomveiligheidscontroles en onderhoudsmaatregelen zijn uitgevoerd, heeft zij haar zorgplicht vervuld en beslist de rechter vaak anders over de aansprakelijkheid. Het is dus erg belangrijk dat de inspectie wordt uitgevoerd door een gecertificeerde deskundige en dat de inspecties en de onderhoudsmaatregelen goed geregistreerd worden. De Nederlandse Vereniging voor Boomverzorgende bedrijven heeft een register samengesteld en overgedragen aan Stichting Groenkeur van gecertificeerde boomcontroleurs waardoor deskundigheid verzekerd is.

3.2.2 Rijks- en provinciaalbeleid

Nota Ruimte

In de Nota Ruimte heeft het kabinet aangegeven dat de gemeenten, bij intensivering in bestaand bebouwd gebied, duidelijk dienen te maken welke mate van intensivering van bebouwing wordt nagestreefd en hoe dit kan plaatsvinden, zonder dat dit ten koste gaat van de oppervlakte groen in het bebouwde gebied. Daarnaast is aangegeven dat in de ruimtelijke plannen van provincies en gemeenten de balans tussen bebouwing en groen/blauw integraal moet worden meegenomen. In de praktijk blijkt circa 75 vierkante meter openbaar groen per woning een goed richtgetal.

Provinciale Ruimtelijke Structuur Visie

Dit structuurplan geeft de integrale visie weer van de provincie op haar openbare ruimte. Onder andere een schaalessprong van de stedelijke regio om haar concurrentiekracht te vergroten en het versterken van de kernkwaliteiten van de Randstad waarbij een aantrekkelijk woon-, leef- en vestigingsmilieu volwaardig en duurzaam ontwikkeld wordt, zijn de centrale integrale opgaven die in deze structuurvisie beschreven staan. Het Groenbeleid van de provincie Zuid-Holland wordt ontwikkeld aan de hand van de kernopgaven uit de PRSV. De belangrijkste kernopgaven die van toepassing zijn voor Barendrecht zijn:

- gevarieerde topmilieus ontwikkelen om te wonen, zowel hoogstedelijk als groen en waterrijk;
- robuust, samenhangend en gevarieerd groenblauw raamwerk en een duurzaam watersysteem ontwikkelen;
- ontwikkeling en behoud van regioparken;

- landschappelijke, cultuurhistorische en recreatieve kwaliteiten versterken;
- ecologische hoofdstructuur realiseren;
- biodiversiteit in Zuid-Holland behouden (niet in PRSV opgenomen).

Beleidsplan Groen Water en Milieu

Het beleid van de provincie Zuid-Holland is er in het algemeen op gericht de samenleving in Zuid-Holland duurzaam en gezond te maken en te houden. Ze wil daarom actief bijdragen aan het verhogen van de kwaliteit van de leefomgeving en het investeringsklimaat in Zuid-Holland te verbeteren. In veel gevallen vervult de provincie een regierol. Bij deze rol hoort ook dat actief wordt gecommuniceerd met de burger over de nut en noodzaak van groeninvesteringen. Veel van de activiteiten in het kader van de provinciale groenopgave hebben een plaats gekregen in drie programma's Provinciale Ecologische Hoofdstructuur (PEHS), Groen in en om de stad (GIOS) en Vitaal Platteland en komen in het Beleidsplan Groen Water en Milieu samen. De kerngedachten van deze drie programma's zijn:

- Het op een duurzame wijze waarborgen van de Zuid-Hollandse biodiversiteit door het realiseren van een robuuste en samenhangende Provinciale Ecologische Hoofdstructuur.
- Het bieden van voldoende ruimte, die voldoet aan de wensen van inwoners, om te recreëren op korte afstand van waar zij wonen. Daarmee verhoogt de provincie de kwaliteit van de leefomgeving, draagt bij aan een beter vestigingsklimaat voor bedrijven, aan de gezondheid en het welbevinden van de inwoners en helpt ook nog om de mobiliteit te beperken.
- Het ontwikkelen van impulsen die én appelleren aan agrarisch ondernemersschap én de landschappelijke karakteristieken en leefbaarheid in stand houden. De recreatieve infrastructurele netwerken ontsluiten deze gebieden voor wandelen, varen en fietsen en versterken de recreatieve belevingswaarde hiervan.

Ruimtelijk Plan Regio Rotterdam 2020

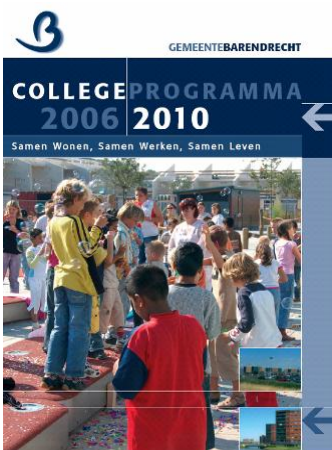
Het doel van dit plan is om een goede leefomgeving te realiseren voor de ruim 1 miljoen mensen die in de regio Rotterdam wonen. Een van de uitgangspunten is om in de nabijheid van stedelijk gebied, drie landschappen te ontwikkelen tot regiopark: IJsselmonde, Rottemeren en Delfland. De centrale opgave daarbij is het beter toegankelijk en bereikbaar maken van deze regioparken. De leefomgeving wordt echter niet alleen bepaald door het buitengebied, want groen in de stad is daar zeker ook een essentieel onderdeel van. Voor het park IJsselmonde moet het karakteristieke, onregelmatige dijkenpatroon met de daaraan gekoppelde beplantingen en bebouwingslinten, afgewisseld met landgoederen en bossen en het natuurlijke karakter van rivieren en kreken weer zichtbaar worden. Voor de ontwikkeling van het regiopark is een goede verbinding over de A15 van cruciaal belang.

3.2.3 Gemeentelijk beleid

Collegeprogramma 2006-2010

Samen Wonen, Samen Werken en Samen Leven is de titel van het Collegeprogramma 2006-2010. Het college wil daarmee benadrukken dat de manier waarop mensen met elkaar samenleven in Barendrecht er voor haar erg toe doet. Het beleid van de gemeente zal de komende jaren verschuiven van groei naar bloei, waarbij de aandacht gericht zal zijn op het behouden en ontwikkelen van een hoge kwaliteit van de leefomgeving.

De gemeente wil de regie op de openbare ruimte op een daadkrachtige en betrouwbare wijze invulling geven waarbij het

bestuur gekenmerkt wordt door openheid en helderheid. Ze heeft voor ogen dat de Barendrechter zich ook echt Barendrechter voelt en daar ook trots op is. Door inspraak en burgerparticipatie betreft het college de burger op nauwe wijze bij de invulling en uitvoering van het beleid, waarvan de samenhangende aanpak van het wijkbeheer op basis van wijkregie een mooi voorbeeld is.

Door de organisatie vraaggericht te maken, laat het college zien dat de burger in Barendrecht centraal staat en wil ze op efficiënte en effectieve wijze haar organisatie aansturen. Wel blijft de gemeente ruimte houden voor vernieuwing waarbij met behulp van creativiteit, sprankeling, leervermogen en soms een beetje tegendraads denken de vele vragen en ontwikkelingen het hoofd geboden kunnen worden.

Waterplan

De gemeente Barendrecht heeft samen met waterschap Hollandse Delta een stedelijk waterplan opgesteld. Het doel van dit stedelijk waterplan is het creëren van een robuust en biologisch gezond en aantrekkelijk watersysteem. Zo moet het stedelijk waterplan er voor zorgen dat de belevingswaarde van het water voor de inwoners van Barendrecht wordt verhoogd. In de huidige situatie is de waterkwaliteit in de gemeente niet overal van het gewenste niveau. In het plan staan maatregelen voor de verbetering ervan.

Conceptvisie op Barendrecht 2025

Deze conceptvisie is ontstaan uit de interactieve inbreng van ondernemers, ambtenaren, verenigingen, scholieren en inwoners. De conceptvisie geeft richting aan de ruimtelijke, economische en sociale toekomst van Barendrecht en bevat voornamelijk politieke en bestuurlijke kernpunten voor de komende achttien jaar. Het wordt gebruikt als toetsingskader voor alle gemeentelijke beleidsterreinen en geeft politieke legitimatie voor te maken beleidskeuzes.

Uitgangspunt is de eigen identiteit van Barendrecht en haar bewoners waarbij eigenschappen die zo verbonden zijn met een dorps karakter, een belangrijke plaats innemen. De gemeente heeft het perspectief "Barendrecht, een gemeente om van te houden" opgesteld, waarmee de gemeente Barendrecht streeft haar huidige leefbare karakter in 2025 te behouden, mede door het vasthouden aan normen en waarden, groen, rust en ruimte. Aan de hand van acht strategische 'ankers' wordt geschetst hoe het leven in Barendrecht anno 2025 eruit ziet. Voor groen zijn met name de ankers "Focus op duurzaamheid" en "Natuur in de Buurt" van belang. Focus op duurzaamheid laat zien dat Barendrecht kiest voor een duurzame toekomst, waarin de gemeente, nog meer dan nu, bewuste keuzes maakt door het milieu prioriteit te geven, waarbij de gemeente een belangrijke voorbeeldpositie inneemt ten aanzien van een toekomstbestendig beheer van lucht, water en bodem. Het anker "Natuur in de Buurt" schetst dat de gemeente ook in de toekomst een groene gemeente moet blijven. De gemeente kiest daarbij om de komende jaren te investeren in natuur, zowel in groen in de directe woonomgeving als ook in waardevolle buitengebieden zoals de Zuidpolder, waar gekozen is voor natuurontwikkeling en recreatie.

Citaten uit "Concept-visie op Barendrecht 2025: Barendrecht investeert in ontmoeting"

"Barendrecht is in 2012 de groenste gemeente van Nederland

De nationale groencompetitie van Entente Florale wordt ingezet om het groen breed onder de aandacht te brengen van de gemeente, het bedrijfsleven en de inwoners. De Entente Florale competitie is geen einddoel op zich, maar een middel om de gedachte van een groene gemeente breed te ondersteunen en hier actief aan te werken. Barendrecht vindt een groene leefomgeving héél belangrijk! We staken hierbij breed in: van goed onderhouden grasvelden en bloembak-

"Barendrecht is een groene gemeente en dat willen we graag zo houden! Waarom willen we dat?"

- 1. Groen is goed voor de gezondheid van mensen;*
- 2. Groen helpt ontstressen;*
- 3. Groen zorgt voor een stijging van de waarde van onroerend goed;*
- 4. Groen, dat op de juiste manier is aangelegd en onderhouden, is veilig en vermindert vandalisme;*
- 5. Goede groenvoorzieningen zijn een belangrijke toeristisch aspect en bieden een goed vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijfsleven;*
- 6. Groen neemt schadelijke gassen en fijnstof op uit de lucht.*

In het geschetste perspectief wordt de visie voor de pijlers sociaal, economisch, ruimtelijk en bestuurlijk-organisatorisch uitgekristalliseerd. Gecombineerd met de acht 'ankers' levert dat per pijler strategische speerpunten op. Met betrekking tot het groen zijn de belangrijkste speerpunten:

- ontwikkelen van extensieve recreatievoorzieningen in de Zuidpolder;
- heroriëntatie van de landbouwsector op combinaties met recreatie en natuurbeheer;
- stimuleren van bedrijven om te investeren in openbaar groen;
- behoud van de huidige groenstructuur en op onderdelen versterken;
- Barendrecht blijft een groene gemeente ten behoeve van de leefbaarheid in de wijken en de gemeente, waardoor elke inbreidingsingreep in de groenstructuur tenminste voor 100% gecompenseerd wordt in nieuwbouwplannen;

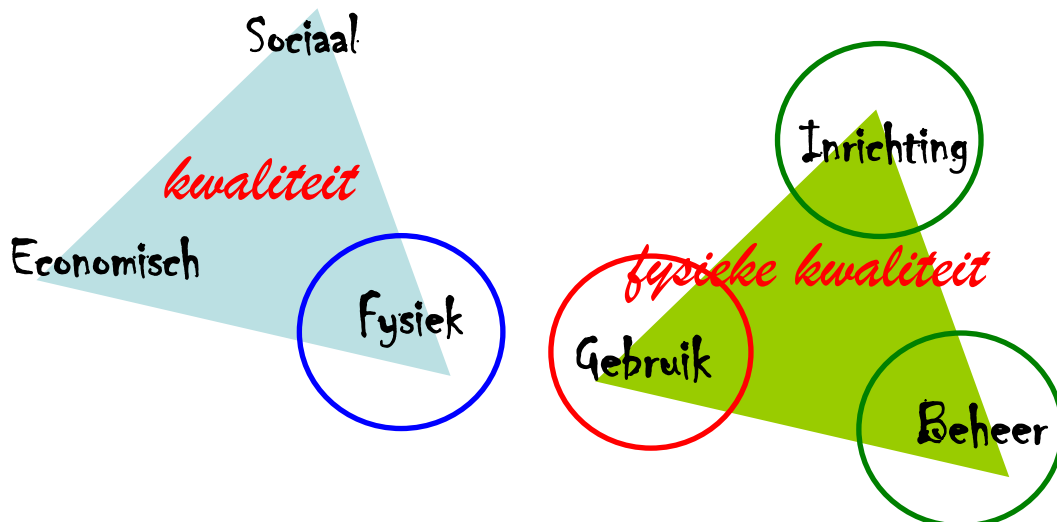
- meer investeren in de kwaliteit van het groen;
- versterken van de recreatieve functie langs de oevers van de Oude Maas en de natuur-, recreatieve en maatschappelijke functie ten zuiden van de Gaatkensplas.

Om te beginnen met het realiseren van de doelstellingen uit de visie, zijn een achttal concrete opdrachten voor Barendrecht samengesteld om in 2012 gerealiseerd te hebben. De voor groen belangrijke opdrachten zijn:

1. Barendrecht is een actieve speler in het krachtenveld van nieuwe milieu-ontwikkelingen waarbij de groene inrichting van de Zuidpolder een belangrijk onderdeel is;
2. Barendrecht is in 2012 de groenste gemeente van Nederland omdat Barendrecht een groene leefomgeving héél belangrijk vindt.

Integrale visie openbare ruimte

De kwaliteit van het groen is van invloed op het imago van de gemeente en de wijze waarop de burger de gehele openbare ruimte ervaart. In de "Integrale visie openbare ruimte" is naar de kwaliteit van de gehele openbare ruimte gekeken vanuit de integrale benadering. Deze integrale benadering houdt in dat alle disciplines van gevel tot gevel beoordeeld zijn, dus ook het openbaar groen. In de "Integrale visie openbare ruimte" is vermeld dat kwaliteit een breed begrip is dat duidelijk afgekaard moet worden. Kwaliteit is van fysieke, sociale en economische aard. Het Integraal Beheer van de Openbare Ruimte (IBOR) is gericht op de fysieke kwaliteit van de openbare ruimte. Deze kwaliteit wordt beïnvloed door de inrichting, het gebruik en het beheer. De fysieke kwaliteit van de openbare ruimte staat daarom centraal in de "Integrale visie openbare ruimte". De gewenste structuur en inrichting en de gewenste beheerkwaliteit van de totale openbare ruimte in Barendrecht is in dit plan vastgelegd. De kaders vanuit de "Integrale visie openbare ruimte" zijn in dit groenbeleidsplan gebruikt voor het formuleren van specifieke uitgangspunten voor groen, inclusief de bomen, voor zowel de structuur en inrichting als voor beheer. Bovendien is er sprake van een goede groenkwaliteit wanneer de functie, de inrichting en het beheer goed op het gebruik is afgestemd en wanneer er voldoende groen aanwezig is om de desbetreffende functie te vervullen. Daar deze aspecten niet in de "Integrale visie openbare ruimte" zijn benoemd, worden ze in dit groenbeleidsplan verder uitgediept.

Figuur 5: Schematische weergave van de begrippen 'kwaliteit' en 'fysieke kwaliteit'.

3.3 Ambities uit de kaders

De ambities die in deze paragraaf zijn geformuleerd, komen voort uit de kaders die beschreven in voorgaande paragrafen. Deze hangen nauw samen met de doelstelling uit de "Conceptvisie op Barendrecht 2025" om van Barendrecht in 2012 de groenste gemeente van Nederland te maken.

3.3.1 Kwantiteitsambities

Als de areaalgegevens uit par. 2.2.2 en het door de overheid genoemde richtgetal van 75 m² groen per woning (par. 3.2.2) over elkaar worden gelegd, blijkt dat het overgrote deel van de wijken deze norm niet haalt (zie diagram 14.)

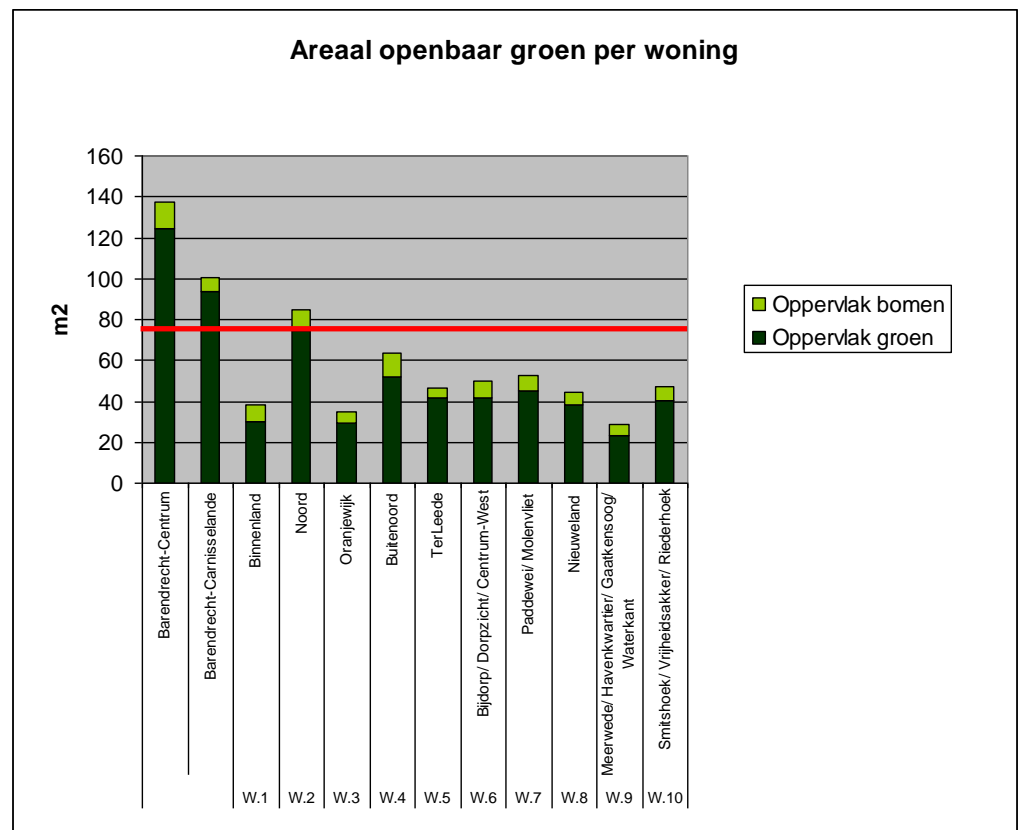

Diagram 14: Areaal openbaar groen per woning ten opzicht van het richtgetal van 75 m².

Vrij vertaald leert ons dit diagram dat het behoud van het groene karakter van Barendrecht door de toenemende verstedelijking onder druk staat. Op basis van die constatering, dienen we als gemeente te streven naar behoud en indien mogelijk uitbreiden van het bestaande groenareaal. Daarvoor is een uitvoeringsstrategie nodig, die (her)ontwikkeling van gebieden of infrastructuur gelijk laat opgaan met de groene inrichting. Ook moet daarvoor de planning en fasering van projecten worden vergeleken en op elkaar worden afgestemd, zodat in een vroeg stadium voldoende ruimte voor groen kan worden bedongen.

3.3.2 Kwaliteitsambities

In de "Integrale visie openbare ruimte" zijn aan de hand van een viertal scenario's voostellen gedaan voor de kwaliteitsambities voor het beheer van de totale openbare ruimte. Er is

bestuurlijk gekozen voor het scenario "Reële keuze uit de workshop". Dit scenario is een relatief hoge ambitie die sterk aan de wens van de burger voldoet.

In figuur 6 is de kwaliteitsambitie van de openbare ruimte weergegeven. Met betrekking tot de afzonderlijk onderdelen is onderscheid gemaakt in technisch onderhoud (onder ander snoeien en maaien) en het verzorgend onderhoud (onder andere schoffelen en papierprikken). De integrale afstemming tussen de onderdelen verharding, groen en meubilair is in de integrale visie terug te vinden. In dit groenbeleidsplan zijn echter de ambities voor het groen van belang (zowel voor technisch als verzorgend onderhoud).

	Centrum & accent-gebieden	Woon-gebieden	Hoofdwegen en dijken	Bedrijven-terreinen	Groen-gebieden	Buiten-gebieden
Technisch						
Verharding	Hoog	Hoog	Hoog	Basis	Hoog	Basis
Groen	Hoog	Basis	Basis	Basis	Hoog	Basis
Meubilair	Hoog	Hoog	Basis	Basis	Hoog	Basis
Verzorging						
Verharding	Hoog	Hoog	Basis	Basis	Hoog	Basis
Groen	Hoog	Basis	Basis	Basis	Hoog	Basis
Meubilair	Hoog	Hoog	Basis	Basis	Hoog	Basis

Zeer hoog	Hoog	Basis	Laag	Zeer laag
------------------	-------------	--------------	-------------	------------------

Figuur 6: Gewenste kwaliteit volgens het gekozen scenario "Reële keuze uit de workshop".

3.3.3 Voldoen aan wettelijke verplichtingen

De gemeente neemt haar taken serieus en wil aan de wettelijke verplichtingen voldoen. Door het voldoen aan wettelijke verplichtingen te benoemen als een specifieke ambitie, laten wij in Barendrecht zien dat het niet alléén een verplichting voor ons is, maar dat het ook een speerpunt is waarmee we de kwaliteit van ons groen verbeteren.

- **VTA-controle**

VTA staat voor Visual Tree Assessment, oftewel visuele boom inspectie. De achtergrond van deze inspectie is gelegen in het feit dat de gemeente de wettelijke plicht heeft om zorg te dragen voor een veilige openbare ruimte (zie 3.2.1 onder het kopje zorgplicht). Door VTA-controles uit te voeren, worden de bomen beoordeeld op vitaliteit en op het veiligheidsrisico dat ze eventueel veroorzaken. Voorbeelden van risico's zijn takbreuk en het omwaaien van bomen. De boomcontroles worden door externe gecertificeerde bedrijven of gecertificeerde medewerkers uitgevoerd. Hierdoor zijn de gegevens uit de controle betrouwbaar en bruikbaar bij juridische discussies. De gemeente laat deze VTA controle structureel voor alle bomen in de gemeente uitvoeren. De frequentie is afhankelijk van de boomsoort en standplaats, leeftijd en conditie.

- **Flora & faunawet**

De gemeente ziet het niet alleen als haar wettelijke plicht,

maar ook als haar morele taak om zorg te dragen voor het beschermen en duurzaam in stand houden van de inheemse wilde planten en dieren. Voor werkzaamheden met betrekking tot bestendig beheer conformeren wij ons aan de "Gedragscode Flora en Faunawet bestendig beheer gemeentelijke groenvoorzieningen".

3.3.4 Barendrecht groen, samen doen!

Het behouden en versterken van het groene imago is een taak die de gemeente niet alleen af kan. Alleen samen met haar burgers kan deze ambitie bereikt worden. Daarom wordt actief ingezet op participatie, betrokkenheid en verantwoordelijkheid van burgers. Door aan groenbeheer verwante vraagstukken samen op te pakken, ontstaat er een zelfversterkend proces van bewustwording, verantwoordelijkheid nemen, meewerken en trots zijn op de bereikte resultaten. Communicatie en informatie is daarbij de olie die het proces soepel laat verlopen. Daarom: Barendrecht groen, samen doen!

- **Communicatie en informatie**

Samenwerken kan alleen slagen als er wederzijds vertrouwen is. Daarbij is het van belang om enerzijds betrouwbaar over te komen en anderzijds vertrouwen te geven aan de burgers. Dat geeft openheid, wekt vertrouwen en waardering. We zetten actief in op het informeren van burgers door workshops, brochures, gemeentelijke website, krantenartikelen, etc. Op het gebied van groenbeheer zullen grootschalige of storende werkzaamheden worden aangekondigd. Ook in situaties waarin de burger iets kan betekenen, informeren we tijdig over de verwachte actie.

- **Participatie**

Via de Barendrechtse Barometer hebben bewoners aangegeven dat ze bereid zijn eigen tijd te steken in het verbeteren van hun wijk (6% weet zeker tijd vrij te willen maken en 38% zou misschien tijd vrij willen maken). Daarom worden bewoners op meerdere wijzen actief betrokken bij het beheer van groen. Dit kan bijvoorbeeld door adoptie van het beheer van stukjes groen, meewerkdagen en het actief betrekken bij planvorming. Als het gaat om inrichtingsvraagstukken in de directe woonomgeving, kunnen de bewoners hun wensen en ideeën kenbaar te maken. Daardoor ontstaat niet alleen betrokkenheid maar ook trots en draagvlak.

- **Groene tuinen stimuleren**

Natuurlijk is het de taak van de gemeente om te zorgen voor voldoende groen in de openbare ruimte. Echter zoals eerder is aangegeven, bepaalt ook het particuliere groen voor een belangrijk deel het beeld van de wijk. Daarom zal de gemeente haar inwoners stimuleren om hun tuin op een zodanige wijze te beplanten, dat gemeentelijk en particulier groen wordt geïntegreerd. Hierdoor krijgt de wijk een groener aanzien. Bijkomend voordeel is dat door deze stimulans er minder "verharde tuinen" ontstaan, wat leidt tot minder (chemisch) onkruidbeheer en tot meer stadsvogels en vlinders.

- **Oneigenlijk gebruik groen voorkomen en aanpakken**

In de praktijk komt het voor dat het openbaar groen gebruikt wordt voor zaken waarvoor het eigenlijk niet is bedoeld. Te denken valt hierbij aan het gebruik van het groen als parkeerplaats of (tijdelijke) opslagplaats. Door actief te wijzen op het feit dat dergelijke handelingen ten koste gaan van de kwaliteit van de woonomgeving, wordt gestreefd onei-

genlijk gebruik te voorkomen. In de gevallen dat deze preventieve werking tekort schiet, dient handhavend te worden opgetreden.

3.3.5 Veiligheid voorop!

"Veiligheid staat in Barendrecht hoog in het vaandel en dat geldt ook voor ons groen. We willen dat het sociaal, fysiek en verkeersveilig is en daar moeten we bij de inrichting en het beheer rekening mee houden."

Veiligheid is een actueel thema dat niet alleen landelijk, maar ook binnen de gemeente Barendrecht veel aandacht heeft. In het collegeprogramma zijn niet voor niets de nodige speerpunten ten aanzien van veiligheid geformuleerd. Belangrijk is dat de inrichting en het beheer van groen kan bijdragen aan de veiligheid binnen de gemeente en aan het gevoel van veiligheid dat burgers hebben. De gemeente wil daar proactief op inspelen. Sleutelbegrippen zijn daarbij sociale en fysieke veiligheid en verkeersveiligheid.

De open en overzichtelijke groenstructuur met een herkenbare, functionele en gebiedseigen soortkeuze en met voldoende overzicht, doorzicht en toezicht draagt bij aan de veiligheid in onze gemeente.

- **Verkeersveiligheid**

Overzicht is voor alle verkeersdeelnemers van essentieel belang. Voor de begeleidende groenstructuren langs wegen stellen we samen met onze groenbeheerders en ontwerpers inrichtingseisen op. Ook de huidige inrichting van groen langs wegen wordt daarmee beoordeeld op veiligheid. Daar waar nodig nemen we maatregelen om de verkeersveiligheid in Barendrecht te waarborgen. Eventueel kan gekozen worden voor het omvormen van te hoge beplanting naar laagblijvende beplanting of gazon. Daarnaast is het beheer erop gericht om de gestelde regels na te komen om daarmee de verkeersveiligheid te waarborgen.

- **Sociale Veiligheid**

Veiligheid is een verantwoordelijkheid van iedereen. Voor de groenstructuur betekent dit dat sociale controle van omwonenden een onmisbaar onderdeel is. Wij als gemeente spelen proactief in om de sociale controle op een positieve manier te versterken en te optimaliseren. Dit doen we door enerzijds eisen te stellen aan nieuw in te richten groenstructuren ten aanzien van overzichtelijkheid. Anderzijds controleren we de bestaande groenstructuur op deze eisen en waar mogelijk vindt aanpassing plaats door beheer of herinrichting. Voor het beheer houdt dit in dat er tijdig gesnoeid wordt, zichtlijnen open gehouden worden en er voldoende ruimte langs voet- en fietspaden is. Ook het actief betrekken van de burger bij het nadenken over de inrichting van groenelementen is voor ons een onderdeel om de sociale veiligheid te versterken, want ook veiligheid maken we samen. Het creëren van sociale veiligheid gaat echter niet oneindig voor het karakter van groen. De veiligheid in bijvoorbeeld park Buitenoord kan niet tot in de nachtelijke uurtjes worden gegarandeerd. Tevens is het karakter dat groen heeft op veel plaatsen zo specifiek en kenmerkend dat ingrepen ter bevordering van de sociale veiligheid hier erg destructief is.

- **Fysieke veiligheid**

Veiligheid vraagt om adequaat onderhoud en daar kunnen en willen we niet op inboeten. Maar Hollandse nuchterheid leert ons dat onderhoud wel geld kost. Om verantwoord met het publieke geld om te gaan, moet beheerbewust ontworpen worden. Voor de inrichting selecteren we daarom het plantmateriaal op kenmerken als takbreuk, worteldruk, opkroonhoogte, bladen vruchtafval. Bijzondere aandacht vraagt daarbij het groen

dat we op extensieve of natuurlijke wijze onderhouden. Het is niet de bedoeling dat dit natuurlijke beheer onveilige situaties veroorzaakt, bijvoorbeeld door overhangende beplanting langs een fiets- of voetpad.

Naast het reguliere onderhoud schenken we extra aandacht aan groen dat voor een fysiek onveilige situatie zorgt. Bij directe bedreiging nemen we door beheermaatregelen de bedreiging weg. Indien dit niet mogelijk is, verwijderen we de boom of het groen. Bij twijfel over de mate van directe bedreiging schakelen we een expert in.

- **Particulier groen ook veilig**

Het spreekt voor zich dat de genoemde aspecten met betrekking tot de verkeers-, sociale- en fysieke veiligheid ook voor particulier groen gelden. Het spreekt ook voor zich dat niet elke inwoner van Barendrecht daarvan op de hoogte is. Wij willen onze burgers gaan informeren op een interactieve en klantgerichte wijze over de inrichtingseisen voor groen en adviseren hen in het onderhoud daarvan. Omdat het gaat om de veiligheid van burgers, is naast informeren en adviseren, handhaving noodzakelijk, wat op basis van artikel 2.1.6.3. van de APV ook mogelijk is. In dit artikel is namelijk bepaald dat het verboden is beplanting of een voorwerp aan te brengen of te hebben op een zodanige wijze dat aan het wegverkeer het vrije uitzicht wordt belemmerd of daarvoor op andere wijze hinder of gevaar oplevert.

3.3.6 Vraaggericht werken

De focus op de bewoner is binnen de gemeente sterk, ook als het om groenbeheer gaat. Daarbij staan begrippen als serviceverlening, dienstbaarheid, afhandelsnelheid, professionaliteit en transparantie centraal. De burger moet kunnen vertrouwen op haar bestuurders en overtuigd zijn van de professionaliteit en betrokkenheid van medewerkers. Door de gemeente in te richten als een vraaggestuurde organisatie, brengt de gemeente Barendrecht haar focus op de burger in praktijk.

- **Snelle reactie op klachten/meldingen**

Een snelle, inhoudelijke reactie op een klacht/melding van de burger geeft blijk van waardering en betrokkenheid. Dit vraagt wel om het anders inrichten van processen, waarbij het proces vraaggestuurd moet zijn. De processen en verantwoordelijkheden dienen vastgelegd te worden in overzichtelijke en effectieve schema's. Ook moeten er heldere richtlijnen zijn voor het inhoudelijk beantwoorden van vragen, om het eenduidige geluid te waarborgen. De interne specialismen die kunnen helpen bij het beantwoorden van vragen met betrekking tot het groen zijn duidelijk bekend.

- **Zorgvuldige aanpak complexe vraagstukken**

Complexere wensen en aandachtspunten in de openbare ruimte vragen om een nader onderzoek en een goed doordacht plan. Een snelle afhandeling van deze complexe vraagstukken is daardoor niet mogelijk. Echter wordt de persoon die een klacht of melding gemaakt heeft, wel geïnformeerd over de behandeling van zijn vraag.

3.3.7 Deregulering versus boombescherming

In het kader van deregulering wordt zowel op landelijk als gemeentelijk niveau het aantal regels en formulieren vermindert. Het doel daarvan is het terugdringen van administratieve

lasten voor niet alleen burgers en bedrijven, maar ook voor de gemeente zelf.

- **Vereenvoudiging van de kapverordening**

Vanuit de rijksoverheid is aangegeven dat de gemeentelijke kapverordening eenvoudiger kan worden gemaakt, zodat een kapaanvraag sneller kan worden afgehandeld. Het opstellen van een aparte bomenverordening is een uitstekend middel om de regels te versoepelen, waarbij tevens de monumentale en waardevolle bomen, van zowel de gemeente als particulieren, beter worden beschermd. In de praktijk zal dit inhouden dat vele particuliere bomen vrijgesteld worden van de vergunningsplicht, wat daardoor ook minder werk oplevert voor de gemeente.

4

Groenstructuur en inrichting

Dit hoofdstuk behandelt de structuur en inrichting in Barendrecht. De thema's die aan bod komen, zijn geclusterd in de hoofdthema's duurzame inrichting, natuur, groenstructuren en bomen. Voor elk hoofdthema wordt de analyse van de huidige situatie beschreven en vervolgens de ambities voor de structuur en inrichting van het groen.

4.1 Duurzame inrichting

Duurzaamheid is zowel landelijk als regionaal een belangrijk thema. Ook de gemeente Barendrecht hecht grote waarde aan duurzaamheid. Ze voelt zich verantwoordelijk voor het milieu en wil daar zorgvuldig en verantwoord mee omgaan. Voor de structuur en inrichting van het groen, ziet de gemeente het als haar taak om de kwaliteit van de openbare ruimte ook voor toekomstige generaties veilig te stellen. Uitgangspunt daarbij is het aansluiten op de huidige kwaliteit van de groenstructuur en deze waar mogelijk versterken. In onderstaande alinea's wordt de analyse en de ambitie voor wat betreft duurzaamheid uitgewerkt in inrichtingsaspecten.

Analyse

- **Inrichting: duurzaam, functioneel en beheerbaar**

De kwaliteit van het groen staat of valt met de inrichting ervan. Daarbij zijn factoren als groeiplaatsomstandigheden, gebruik en materiaalkeuze van essentieel belang. In het verleden zijn met betrekking tot de inrichting keuzes gemaakt die nu knelpunten veroorzaken of tot overlast leiden. Veelal gaat het dan om de verkeerde boom op de verkeerde plek. Er is dan onvoldoende rekening gehouden met de kroongrootte na 30 jaar of de boom is te dicht op de gevel geplant. Ook de groeiplaatsomstandigheden zijn bepalend of de boom tot volledige ontwikkeling kan komen. Nu is waarneembaar dat bomen na jaren van groei toch plotseling in kwaliteit afnemen en zelfs doodgaan. In het groen zien we ook dat de inrichting niet (meer) aansluit bij het gebruik. Een voorbeeld hiervan is het jeu de boulesbaantje in park Nieuweland. Een ander aandachtspunt is het gebruik van kostbare materialen in een omgeving die daar niet altijd een aanleiding toe geeft. Een voorbeeld hiervan zijn de natuurstenen bloembakken in de woonwijken.

Ambities

- **Bebob**

Bebob staat voor Beheerbewust ontwerpen en ontwerpbeheer. Dat wil zeggen dat bij de inrichting van nieuwe elementen binnen de groenstructuur rekening gehouden moet worden met het toekomstige beheer. De groenelementen moeten dus zo ingericht worden dat de kwaliteit na inrichting ook op een efficiënte wijze behouden blijft. Anderszijds moet het dagelijkse beheer van de ingerichte groenelementen rekening houden met de inrichting en de visie die daaraan ten grondslag ligt om de met de inrichting beoogde kwaliteit te waarborgen. In de praktijk houdt dit in dat zowel inrichters als beheerders met elkaar in gesprek gaan om ontwerp, inrichting en beheer op elkaar af te stemmen en zo een beheerbare kwaliteit waarborgen.

Duurzaamheid en soortkeuze gaan bij inrichting van de groenstructuur hand in hand. Het woord duurzaamheid betekent namelijk 'geschikt, bestemd om lang te

"Snippergroen is eigenlijk een ontwerpkwestie en kan makkelijk worden voorkomen door eisen te stellen aan de inrichting."

- **Soortkeuze en kwaliteit plantmateriaal**
Bij soortkeuze gaat het daarbij om het afstemmen van plantmateriaal op de groeiplaatsomstandigheden. Enerzijds ontwikkelt de gemeente een natuurlijke en voor het landschap kenmerkende groenstructuur die bestand is tegen ziekten, plagen en veranderde klimaatomstandigheden. Anderzijds hanteert de gemeente een verantwoord en gezond financieel beleid door het voorkomen van herinrichting ten gevolge van onjuiste soortkeuze. Kwaliteit van het plantmateriaal is dus van wezenlijk belang voor het realiseren van een duurzame groenstructuur.
- **Heel en bruikbaar groen**
Om een geschikte, blijvende (dus duurzame) groenstructuur in Barendrecht te behouden, is het noodzakelijk dat de inrichting functioneel is. Als dit ook daadwerkelijk het geval is, treedt er een zelfversterkend proces op waarbij gebruik, functionaliteit en levensduur elkaar positief beïnvloeden. De gemeente stemt daarom de inrichting van de groenstructuur af op de functies en het gebruik ervan, voor zowel de huidige als de toekomstige situatie.
- **Multifunctionaliteit**
Wij onderscheiden verschillende functies zoals natuur, recreatie, gezondheidsbevordering, esthetiek, waterberging, klimaatbescherming en streven naar multifunctionaliteit van ons natuurlijk groen. Waar mogelijk integreren we de verschillende functies. Aangezien deze multifunctionaliteit om specifieke structuur en inrichtingseisen vraagt die per functiecombinatie verschillen, wijzen we per gebied aan welke functies dat gebied heeft en welke structuur en inrichtingseisen daaraan verbonden zijn.
- **Snippergroen, ruimte voor de toekomst!**
Onder snippergroen verstaan we kleine stukjes openbaar groen die geen deel uitmaken van het groen op wijk- en/of buurtniveau en/of geen duidelijke functie of nut hebben voor de openbare ruimte. Om het ontstaan van dergelijke stukjes in de toekomst te voorkomen, denken we in de ontwerpfase al na over de positionering en functionaliteit van de groenstructuur. Daarmee dragen we zorg voor het efficiënt en gestructureerd aanleggen en inrichten van functioneel groen. Voor de bestaande stukjes snippergroen leggen we eenduidige criteria vast voor zowel het beheer ervan als voor de uitgifte en overdracht aan bewoners. Dit geeft duidelijkheid aan bewoners en beheerders en maakt het mogelijk om consequente handhaving toe te passen. Door de toenemende druk op de openbare ruimte en ook op het groen, is terughoudendheid geboden bij de uitgifte van snippergroen. We kunnen deze ruimte in de toekomst nog wel eens hard nodig hebben!

4.2

Natuur

Analyse

- **Natuur in Barendrecht**
De Carnisse Grienden zijn hoogwaardige natuurgebieden langs de Oude Maas. Daarnaast zal met de ontwikkeling van de Zuidpolder het areaal natuur in het buitengebied alleen maar toenemen. Maar ook binnen de bebouwde kom zijn er groengebieden waar bijzondere soorten voorkomen of waarbij het groen een belangrijke functie heeft als verblijfs- of foerageergebied (bijvoorbeeld vleermuizen). In

het park Buitenoord groeien bovendien prachtige orchideeën.

Ambities

- **Natuur diversiteit**

In een natuurlijk systeem is de diversiteit een graadmeter van de natuurlijkheid. Hoe meer divers het ecosysteem, hoe natuurlijker. Vandaar dat een hoge diversiteit een specifiek onderdeel is van onze ambitie voor het natuurlijk groen. Bij de inrichting van nieuwe natuurlijke groengebieden, zoals de Zuidpolder, is diversiteit een uitgangspunt. Harde doelstellingen over het aantal soorten zijn moeilijk te geven, want diversiteit is afhankelijk van een scala aan factoren. Wel streven we ernaar om de uitgangssituatie voor een hoge mate van diversiteit in onze groenstructuur te optimaliseren. Dit doen we door bij de structuur en inrichting van het natuurlijk groen gebruik te maken van natuurlijke factoren als kleinschalige afwisseling, abiotische gradiënten, spontane processen en gefaseerd cyclisch beheer. Met name voor de grotere aaneengesloten groengebieden wijzen we natuurdoeltypen aan waarmee concrete handvatten worden gegeven voor inrichting, beheer en monitoring.

- **Verbindingen leggen en barrières doorbreken**

Zonder verbindingen is er uiteindelijk geen levensvatbaar natuurlijk systeem mogelijk. Dit geldt zeker voor de stedelijke omgeving waarin Barendrecht gelegen is. Met name de snelwegen, grote woon- en industriegebieden en kassencomplexen vormen voor de natuur grote barrières waardoor minder mobiele soorten in hun vrijheid worden beperkt. Verbinden van het natuurlijk groen in de gemeente Barendrecht is daarom een belangrijk uitgangspunt voor ons. Daarbij gaan we de bestaande mogelijkheden voor natuurlijke verbindingen beter ontwikkelen. We denken aan de groene/blauwe corridors als wegen, fietspaden, dijken, sloten en oevers.

"Hier in Barendrecht bestaat de bodem uit zware klei. Waar we kiezen voor natuurlijk groenbeheer moeten we niet gaan verschralen, want dat heeft weinig nut. Maar de typisch Hollandse bloemrijke graslanden op de dijken horen hier thuis en kunnen we wel

Een natuurdoeltype is simpel gezegd een 'nagestreefd ecosysteem'. In Nederland worden 132 verschillende natuurdoeltypen onderscheiden. De natuurdoeltypen zijn vervolgens geordend in 4 hoofdgroepen, te weten:
1. nagenoeg-natuurlijke eenheden
2. begeleid-natuurlijke

Abiotische gradiënten
De abiotische factoren zijn van invloed op de soorten die ergens kunnen leven. Voorbeelden van abiotische factoren zijn grondwaterstand en temperatuur. De verschillen in die abiotische factoren zijn de gradiënten. Op kleine schaal zijn gradiënten in grondwaterstand te vinden bij bijvoorbeeld oevers

4.3

Groenstructuren

Natuurlijke systemen worden gekenmerkt door structuur, hiërarchie en rangorde. Natuur dat onder invloed van menselijk handelen is ontstaan, kent ook structuur zoals herkenbare lijnen, patronen, vegetatietype, etc. Ook de groenstructuur in de gemeente Barendrecht, die door ons handelen als inrichter en beheerder ervan sterk wordt beïnvloed, vraagt om structuur. Structuur op het gebied van inrichting, soortkeuze, functionaliteit, herkenbaarheid, representativiteit en grootte. Door deze structuur te bieden, behouden en ontwikkelen wij een groenstructuur van hoge kwaliteit die fungeert als visitekaartje van Barendrecht.

Analyse

- **Druk op de groene ruimte**

Het groen in Barendrecht staat onder druk door ruimteclaims van onder andere parkeren en spelen. Ook ondergrondse wordt meer ruimte in gebruik genomen door kabels en leidingen. Het een en ander leidt er toe dat de parkachtige uitstraling van Buitenoord en de groenstructuren van Binnenland en Noord in hun voortbestaan worden bedreigd. Maar ook in de groengebieden zien we dat de groenstructuren bedreigd worden door bijvoorbeeld de aan-

passingen van de sportvelden aan hogere sporttechnische en bouwtechnische eisen.

- **Dijken in beeld**

Dijken zijn karakteristiek voor het Barendrechtse landschap en hebben een grote recreatieve, culturele en natuurlijke waarde. Deze waarde wordt versterkt wanneer de dijk ook als zondanig zichtbaar is in het landschap. Door de stedelijke ontwikkelingen in het verleden heeft dit op sommige plaatsen geleid dat de dijken, met name de Ziedewijdsedijk en de Gebroken Meeldijk, minder herkenbaar aanwezig zijn.

- **Groene navigatie**

In veel wijken is de wijkontsluitingsweg die het woongebied verbindt met de hoofdwegen van de gemeente. In veel gevallen herkenbaar door een stevige groene aankleding. Hierdoor is het makkelijker de weg te vinden. Dit geldt echter niet voor elke wijk. In bijvoorbeeld de wijk Buitenoord is, als gevolg van een ingewikkelde stedenbouwkundige opzet en een onvoldoende herkenbare groenstructuur, de oriëntatie verminderd.

- **Gewenste groenstructuur**
In de "Integrale visie openbare ruimte" is ook de groenstructuur van Barendrecht geanalyseerd. Op de kaart Gewenste groene hoofdstructuur is weergegeven op welke fronten de groenstructuur van Barendrecht verbeterd kan worden. Hierbij gaat het om de knelpunten op de kaart en de onvolledigheden in de lineaire groenstructuren. In figuur 7 is de kaart weergegeven.

Ambitie

- **Identiteit en karakter versterken**
De gemeente onderkent dat het behouden van het landschap en de kenmerkende groenstructuur om stringent en duidelijk beleid voor de hele openbare ruimte vraagt. De gemeente richt daarom de groenstructuur historisch en landschappelijk verantwoord in. Kenmerkend voor Barendrecht zijn onder andere de open polders en de dijken. Daarbij zijn aspecten als de openheid van het landschap, verkavelingpatroon, zichtlijnen en gebiedseigen soortkeuze van groot belang.
- **Dijken en polders zichtbaar maken**
De gemeente Barendrecht stemt de inrichting van het groen op dijken en in polders af op de specifiek karakteristieke kenmerken van deze elementen. Dit doen we op zodanige wijze dat de dijken en polders duidelijk herkenbaar en zichtbaar zijn en de beeldragers van het landschap vormen. Specifieke kenmerken zijn onder andere, verkaveling-gebonden patronen als sloten en singels, lanen, openheid, kenmerkende vegetatie en ecotypen.
- **Groen wijst je de weg**
Een aspect van een duidelijke structuur is de herkenbaarheid van het groen. Daarmee bedoelen we dat functie en inrichting op een duidelijke en uniforme wijze gekoppeld zijn. Dit geldt met name voor de functie van groen langs diverse typen wegen en paden. Onze burgers moeten als het ware de groenstructuur kunnen lezen, zodat ze weten waar ze zijn en wat de functie van de plaats is waar ze zich bevinden. In samenspraak met inrichters en beheerders stellen we inrichtingseisen ten aanzien van de leesbaarheid op in een handzaam en werkbaar document.
- **Wijkstructuur versterkt identiteit**
Nauw verbonden met de herkenbaarheid van de wijk is de wijkstructuur. Door de recente woningbouw op de VINEX-locatie zijn veel mensen van buiten Barendrecht in onze gemeente gaan wonen. Herkenbaarheid van met name de verschillende nieuwbouwwijken is daarom van groot belang. Door het groen in elke wijk op karakteristieke en herkenbare wijze in te richten, werken we aan een eenduidige en leesbare wijkstructuur.
- **Gewenste groenstructuur realiseren**
De in figuur 7 weergegeven knelpunten en onvolledigheden in de groenstructuur moeten worden aangepakt om het wensbeeld dat er is in Barendrecht te kunnen realiseren. De knelpunten zijn als eerste prioriteit aan de beurt om aangepakt te worden. De lineaire groenstructuren zijn daarentegen verbeterpunten die gedurende een langere termijn worden opgepakt. Dit komt ook door de hoeveelheid kabels en leidingen die nu in de grond aanwezig zijn op de plaatsen waar de boomstructuren doorgetrokken moeten worden.

Gewenste Groene Hoofdstructuur + knelpunten

VERKLARING

- Sport- en groemparken
- Sportpark
- Groenpark
- Begraafplaats
- Groot recreatiegebied

Buitengebieden

- Natuurlijk/recreatief
- Agarisch

Dijk

- Zichtlijnen

Infrastructuur

- Stadsring
- Hoofdweg
- Flitsverbod
- Train- en spoorweg
- Lineaire groenstructuur
- Lineaire groenstructuur te ontwikkelen

Water

- Rivier
- Landchapelijk en regionaal water
- Stedelijk water

Knooppunt

- Algemeen knooppunt
- Knooppunt

Knelpunt

- Knelpunt

1. Dichte bomenrij langs Buitenlandse en Ziedewijde Baan
2. Sobere uitstraling groen van Barendrechtseweg naar Leedweg tot Achterreedeijk
3. Bomen langs Conillpad doen het slecht
4. Groenstructuur van Sportpark De Bornged staat onder druk
5. Park Nieuwland niet functioneel
6. Weinig aandacht voor natuurwaarden en natuurontwikkeling
7. Evenementterrein Riederpark
8. Boomstructuur Voordijk onvoldoende
9. Heikbaarheid Gebroken Meedijk onvoldoende
10. Heikbaarheid Ziedewijde Meedijk onvoldoende
11. Doorgaande verbindingen missen in de zone lange de Oude Maas

Figuur 7: Kaart gewenste groene hoofdstructuur Barendrecht

4.4

Bomen

Analyse

"Barendrecht heeft iets met bomen. Volgens mij zijn we allemaal trots op onze bomen in de gemeente en dat willen we ook zo houden. We hebben nu bijna 20.000 bomen."

- **Bomen zijn blikvangers**
Bomen vallen op vanwege hun grootte en hoogte en kunnen een imposante verschijning zijn. Dat heeft tot gevolg dat elementen met een minder vitale beeldkwaliteit extra in het oog springen op een negatieve manier. Een voorbeeld daarvan is de onvoldoende vitale bomen in de groenstructuur van de 3^e Barendrechtseweg (gedeeltelijk) en het Correllipad.
- **Concurrentie tussen bomen**
In onze stedelijke omgeving kan concurrentie een bedreiging vormen voor de huidige kwaliteit en vitaliteit van de groenstructuur. Met name op de Buitenlandse Baan en Ziedewijdse Baan beconcurreren de bomen elkaar sterk waardoor vermindering in vitaliteit optreedt en er een dicht bladerdak ontstaat dat zorgt voor veel schaduw.
- **Wijksgewijze aanplant van bomen**
De groei van Barendrecht wordt gekenmerkt door de wijksgewijze ontwikkeling. Het gevolg hiervan is dat de bomen van eenzelfde leeftijd zijn. Hierdoor ontstaat er een kwetsbare situatie. De kans is groot dat de bomen in een korte periode vervangen moeten worden, met als resultaat de kaalslag van de wijk. In de wijk Buitenoord zijn veel snelgroeïende zacht hout soorten gebruikt, die in korte tijd hebben gezorgd voor een groene aankleding. Het groen heeft daardoor snel een volwassen uitstraling gekregen. Deze snelgroeïende houtsoorten hebben een relatief korte levensduur van ongeveer 25-50 jaar (afhankelijk van de gebruikte klonen). De huidige volwassen uitstraling van het groen in Buitenoord en de daaraan gekoppelde kwaliteit loopt zonder concrete maatregelen gevaar.

Ambitie

"Barendrecht stond vroeger bekend als tuindersdorp en dat zie je nu nog terug in ons groen. Elke wijk heeft door het groen een uniek karakter, het groen is meer divers, heeft meer kleur en een hogere sierwaarde dan in andere gemeenten. En we experimenteren nog regelmatig met nieuwe"

- **Boomsort en groeiplaats**
Ook voor bomen geldt dat elke boomsoort een eigen specifieke voorkeur heeft voor een bepaalde groeiplaats. Maar nog belangrijker is de tolerantie van een boomsoort ten aanzien van bepaalde groeiplaatsfactoren. Om een vitale groenstructuur te waarborgen, plant de gemeente alleen soorten aan die op de groeiplaats thuishoren. Daarbij gaat onze voorkeur uit naar gebiedseigen soorten omdat deze het landschappelijke en cultuurhistorische karakter van de groenstructuur in Barendrecht accentueren.
- **Bomen, beschermen!**
Onze ambitie is dat het areaal bomen minimaal gelijk blijft voor zowel de bestaande als de te ontwikkelen groenstructuur. Natuurlijk heeft de gemeente wel aandacht voor normale maatregelen zoals dunnen en het voorkomen van overlast.
- **Continuïteit in het groene beeld**
Het gevolg van een eenzijdige leeftijdsopbouw van de beplanting is dat bij het bereiken van het einde van de levensduur, de kwaliteitsafname in de gehele wijk zichtbaar wordt. Om te voorkomen dat de bomen in een wijk in een keer vervangen moeten worden, met het risico van kaalslag, wordt er tijdig en gefaseerd vervangen. Bij deze

"In Barendrecht is het groen in sommige wijken gelijktijdig aangelegd, zoals in Carnisselande. Ook groen moet op den duur vervangen worden en dat levert ons nu flinke uitdagingen op. We willen natuurlijk niet alles in een keer kaal slaan en daarom gaan we het groen gefaseerd vervangen. Zo blijft het groen en het"

planmatige aanpak van het vervangen van bomen zullen de bewoners nauw worden betrokken.

5 Groenbeheer

Dit hoofdstuk beschrijft het beheer in Barendrecht. Hierin is te lezen wat de belangrijkste thema's zijn op het gebied van beheer, gevolgd door een beschrijving van zowel de speerpunten als de verbeterpunten. Als eerste wordt ingegaan op de huidige situatie in de vorm van een analyse, direct gevolgd door de ambities voor het groenbeheer.

5.1 Duurzaam beheer

Bij duurzaam wordt snel aan het 'milieu' gedacht. Duurzaamheid is echter een breder begrip. Duurzaam betekent zoveel als 'geschikt, bestemd om lang te bestaan, blijvend'. Duurzaamheid heeft in het kader van beheer betrekking op de levensduur en continuïteit van de beplanting in relatie tot het behoud van het groene imago van Barendrecht en de gebruikte methodieken voor voornamelijk onkruidbestrijding.

Analyse

- **Groen in ontwikkeling**

Het leven van beplanting is eindig. Na de aanleg van de groenvoorziening is het beheer gericht op het bereiken van het gewenste eindbeeld. Hiervoor dienen de juiste beheermaatregelen te worden uitgevoerd. Niet van alle beplanting is even helder welk eindbeeld er wordt nagestreefd. Het gaat hierbij om bijvoorbeeld de opkroonhoogte van bomen, maar ook om welke soort in een gemengde beplanting de hoofdsoort is. In relatie tot de levensduur van groen maakt de gemeente zich zorgen over de vervanging van gelijktijdig aangeplant groen.

- **Onkruidbeheer chemisch of niet chemisch**

In de gemeente is de aanpak van onkruid in groen ter discussie komen te staan vanwege het gebruik van het chemische onkruidbestrijdingsmiddel Dichlobenil. Het gebruik van dit middel heeft een vervuilende en negatieve invloed op het milieu en dus niet duurzaam. Echter, het niet chemisch bestrijden van onkruid is arbeidsintensiever en daarom duurder. Momenteel ontbreekt duidelijk beleid als richtlijn voor chemie-vrij beheer, waardoor duurzaamheid niet gewaarborgd is.

Ambitie

- **Toezicht op juiste uitvoering werkzaamheden**

De gemeente beheert het openbare groen zelf, maar laat een groot deel van de werkzaamheden door externen uitvoeren. Aan de werkzaamheden in het openbare groen liggen beeldbestekken ten grondslag. De regels in de bestekken dienen te worden nageleefd door zowel de aannemers als de eigen werknemers. Wij handhaven onze bestekken en indien noodzakelijk sturen we bij. Indien de prestaties van de uitvoerende partij niet overeenkomen met de in het bestek gestelde eisen, gaan we in principe over tot sancties.

- **Maatregel passend bij soort**

De maatregelen worden afgestemd op het soort groen en op de beplantingssoort zelf, waardoor op de meest optimale manier gebruik wordt gemaakt van de levensduur en kracht van het materiaal. De onderhoudsmaatregelen voeren we consequent

"Openbare ruimte is voor iedereen. Bewoners die openbaar groen in gebruik nemen, houden dit groen voor zichzelf, ook al kan het een mooie uitstraling hebben. Er moet dan ook terughoudend worden omgegaan met de tolerantie ervan."

uit, zodat achterstand in onderhoud vermeden en rigoureuze, vitaliteitverminderende maatregelen niet uitgevoerd hoeven te worden. Daarnaast is de sierwaarde van de plant bepalend voor het tijdstip waarop de onderhoudsmaatregelen plaatsvinden.

- **Onkruidbestrijding groen; niet chemisch**

Duurzaamheid zit juist daarin dat een verantwoord, milieubewust beheer voor een kwalitatief hoogwaardige groene leefomgeving zorgt waarin de toekomstige generatie Barendrechters kan wonen, werken en recreëren. Chemische onkruidbestrijding in het groen is dus niet gewenst vanwege de negatieve invloed op het milieu en vooral op de kwaliteit van het drinkwater. Het middel dat nu gebruikt wordt (Dichlobenil) doodt het aanwezige onkruid en remt vervolgens de groei van nieuwe onkruiden. Het middel breekt na verloop van tijd wel af in de bodem en verdwijnt ook na toepassing via vervluchtiging. Dichlobenil is maar weinig toxisch en brengt geen grote schade toe aan de natuurwaarde. Echter door te kiezen voor niet chemische onkruidbestrijding, geeft de gemeente uiting aan de maatschappelijke voorbeeldfunctie die zij vervult. Deze ambitie vraagt wel om een bewuste bestuurlijke keuze vanwege de arbeidsintensievere en dus duurdere methoden die vervolgens gebruikt moeten worden.

Ook het gebruik van chemische middelen voor de bestrijding van onkruid op verharding heeft een nadelig effect op het milieu. Daarbij is voornamelijk de afspoeling van bestrijdingsmiddel naar oppervlaktewater een probleem. Echter gezien de milieueffecten van de niet-chemische bestrijdingstechnieken (borstelen, branden, heet water) gekoppeld aan de onevenredig hoge beheerkosten en het lage kwaliteitsbeeld, is in het verleden de keuze gemaakt om de bestrijding van onkruid op verharding uit te voeren conform de DOB-methode. Dit houdt in dat aan het toepassen van chemische onkruidbestrijdingsmiddelen op verharding specifieke voorwaarden worden gesteld om zo afspoeling naar het oppervlaktewater te voorkomen. De ambitie is om op voorhand niet van deze methode af te wijken op voorwaarde dat de toekomstige, wettelijke veranderingen op het gebied van chemische onkruidbestrijding op verharding, nauwlettend worden gevolgd en zo nodig worden doorgevoerd.

"In vergelijking met andere gemeenten in Nederland, heeft Barendrecht weinig onkruid en zwerfafval in het groen. Daar zijn we trots op en dat willen we ook zo houden. Maar we vragen ons wel af of chemische bestrijding van onkruid nog wel"

5.2 Natuurbeheer

Natuurbeheer is een vorm van beheer dat zich richt op de natuurlijke kwaliteiten van het groengebied. Dit beheer richt zich zowel op de grote groengebieden, zoals de Carnisse Grienden en de Zuidpolder. Maar natuurbeheer richt zich ook op speciale plekken, zoals de delen in park Buitenoord waar bijzondere orchideeën voorkomen en op de natuurvriendelijke oevers langs open water.

Analyse

- **Weinig begrip voor natuurlijk groen**

In Barendrecht wordt weinig aan natuurbeheer gedaan vanwege haar historische achtergrond als tuinbouwdorp. De acceptatie van natuurbeheer in de directe woonomgeving ligt daardoor gevoelig bij zowel de gemeente als de Barendrechter. Bewoners worden ook nauwelijks geïnformeerd over natuurbeheer. Het beheer is veelal gericht op de beeldkwaliteit en niet zo zeer op het bereiken van specifieke natuurdoeltypen.

Ambitie

- **Natuurdoeltypen**

De gemeente Barendrecht gebruikt voor de natuur die zij in beheer heeft, de systematiek van natuurdoeltypen om het natuurbeheer verder te professionaliseren, resultaatgericht te maken en de kwaliteit beter te kunnen monitoren. De gemeente houdt daarbij rekening met de afstemming op de groeiplaats waarbij we specifiek die natuurdoeltypen die thuishoren in het Barendrechtse landschap ontwikkelen en waarbij we zorgen voor afwisseling, zodat de belevingswaarde en de biodiversiteit toenemen.

- **Extensief en gefaseerd beheer**

De gemeente kiest, daar waar mogelijk, voor extensief natuurbeheer waarbij het beheer gericht is op het beïnvloeden en aansluiten bij natuurlijke processen. Een onderdeel van zo'n natuurlijk proces is fasering. Onaangetaste natuurgebieden kennen namelijk naast grootschalige afwisseling bijvoorbeeld tussen bos, grasland en moeras, ook kleinschalige afwisseling zoals verschil in dichtheid, soortensamenstelling, etc. De natuur is dus kleinschalig gefaseerd. Doordat onze natuur vaak vanuit een homogene situatie is ontstaan, is gefaseerd beheer het middel om deze kleinschalige afwisseling terug te krijgen. Om de kwaliteit en de continuïteit in de fasering te waarborgen, leggen we het vast in beheerplannen.

- **Cyclisch beheer**

In zekere zin is cyclisch beheer ook het nabootsen van natuurlijke processen. In een zeer grootschalig natuurlijk systeem, is namelijk naast fasering ook afwisseling in ontwikkelingsstadia aanwezig zoals openwater-riet-moerasmoerasbos. Elk stadium wordt gekenmerkt door verschillende planten en dieren die specifiek gebonden zijn aan het ontwikkelingsstadium. Deze stadia zijn niet gefixeerd op een bepaalde plaats maar wandelen als het ware door het natuurgebied heen. Echter, in een klein gebied is het "wandelen" niet mogelijk en kunnen deze stadia alleen behouden blijven door de voortgang naar het volgende stadium te onderbreken. Dit doen we door cyclisch beheer. Om de biodiversiteit, natuurwaarde en de belevingswaarde te verhogen, leggen we vast hoe het cyclische beheer gestalte krijgt en passen we het consequent toe en daarbij geldt: hoe consequenter hoe beter.

- **Natuurrecreatie en educatie**

De gemeente Barendrecht stimuleert extensieve natuurrecreatie door onze natuurgebieden toegankelijk en aantrekkelijk te houden. Beheeraspecten daarbij zijn het goed onderhouden van het groen langs fiets- en voetpaden, afwisseling in natuur waardoor de natuur aantrekkelijk blijft en voldoende mogelijkheden voor recreatie. Daarnaast zet de gemeente actief in op natuureducatie voor zowel jong als oud door voorlichting te geven. Dit kan bijvoorbeeld door bij de natuurgebieden informatiepanelen te plaatsen over de specifieke natuurwaarden. Ook aspecten als het actief betrekken van bewoners bij het beheer van de natuurgebieden is een middel om het natuurbewustzijn te verhogen.

5.3

Beheerkwaliteit

Kwaliteit met betrekking tot beheer gaat in op veiligheid en onderhoudsachterstanden in beheer.

Analyse

- **Veiligheid**

Uit de Barendrechtse Barometer 2008 blijkt dat de onder-
vraagden de hoogste prioriteit geven aan het onderwerp vei-
ligheid. De achtergrond hiervan kan verschillende oorzaken
hebben. Met betrekking tot het groen is zowel de fysieke
veiligheid, de verkeersveiligheid als de sociale veiligheid
van belang.

- **Onderhoudsachterstand**

Het beheren van groen moet tijdig gebeuren. Is dit niet het
geval dan zijn er rigoureuze maatregelen nodig om de achter-
stand in te halen waardoor de vitaliteit van het groen kan
verminderen. Ook zijn onderhoudsachterstanden een bron van
ergernis voor burgers en leidt dit vaak tot klachten. Over-
hangend groen komt uit de klachten en meldingen registratie
als een van de grootste ergernissen en uit de Barendrechtse
Barometer wordt achterstallig onderhoud van groen als één
van de problemen ervaren.

Ambitie

- **Woonkwaliteit en veiligheid**

De woonkwaliteit wordt door de aanwezigheid van groen bevor-
derd. Uitgangspunt is dat hierbij onveilige situaties worden
voorkomen. De verkeersruimte moet helder en overzichtelijk
zijn, beplanting mag daarin niet belemmerend werken. Het
veiligheidsgevoel wordt voornamelijk gevoed door de sociale
situatie. Ingerepen in de fysieke ruimte ter verbetering van
het veiligheidsgevoel zijn alleen dan toelaatbaar wanneer er
sprake is van een integrale aanpak. Hierbij gaat het om de
optimale afstemming tussen fysiek, sociaal en veiligheid.

- **Beeldkwaliteit**

Hoe intensief het groen beheerd moet worden, is afhankelijk
van de functie die het heeft en waar het staat. Groen dat
sierwaarde heeft en in het centrum staat, moet mooier zijn
en beter onderhouden worden dan het groen op bedrijventer-
reinen. In de "Integrale visie openbare ruimte" hebben we
daarom samen met de gebruikers van de openbare ruimte geko-
zen voor een kwaliteitsambitie. Het groene beeld in de ge-
meente moet continue op de gekozen kwaliteitsambitie gehou-
den worden.

Er is bestuurlijk gekozen voor de volgende kwaliteitsambitie
voor de technische staat van groen en de verzorging van
groen. In figuur 8 is de gekozen beeldkwaliteitsambitie
weergegeven.

	Centrum	Woongebied	Hoofdweg	Bedrijfs- terrein	Groengebied	Buitengebied
Technisch						
Groen	Hoog	Basis	Basis	Basis	Hoog	Basis
Verzorging						
Groen	Hoog	Basis	Basis	Basis	Hoog	Basis

Figuur 8: Gekozen kwaliteitsscenario Reële keuze uit workshop

Met deze beeldkwaliteitsambitie is er gekozen voor een kwa-
liteitsdifferentiatie in de verschillende structuurelementen
(functies) in de gemeente. Voor de groene gebieden en de
centra is gekozen een hoge kwaliteit. Er staat nagenoeg geen
onkruid en er ligt nauwelijks zwerfafval Een hoge beeldkwa-

liteit zorgt voor een beeld zoals in de collage hieronder is weergegeven.

Figuur 9: Foto's van diverse groenelementen waarvan de beeldkwaliteit wordt gekenmerkt door niveau hoog.

In de overige structurelementen ligt een basiskwaliteit ter ambitie. Een basis kwaliteit is acceptabel en zorgt ervoor dat de levensduur van het plantmateriaal op een duurzame wijze wordt benut. In de volgende collage is een impressie van de beeldkwaliteit basis weergegeven.

Figuur 10: Foto's van diverse groenelementen waarvan de beeldkwaliteit wordt gekenmerkt door niveau basis.

- **Beplanting volledig houden**

Groen kan tussendoor afsterven door allerlei factoren. Hierdoor ontstaan allerlei open plekken in de beplanting of in bomen rijen. Naast dat deze open plekken een verstoring zijn, is de open plek een kans voor de ontwikkeling van onkruid. Door het opnieuw inplanten van de open plekken (inboeten) wordt het vak of de rij weer volledig gemaakt.

- **Planmatige vervanging**

Groen heeft een eindige levensduur. Het vervangen van groen dat aan het eind van de levensduur is, kost geld. Om hierop te kunnen anticiperen is per groentype een gemiddelde levensduur vastgesteld. Op deze manier kunnen we in de budgettering rekening houden met de planmatige vervanging van groen. In de kantlijn is de gemiddelde levensduur van de verschillende groentypen weergegeven.

Afschrijvingstermijnen

groen (theoretisch):

Boom in verharding: 40 jaar
 Boom in ruw gras: 75 jaar
 Overige bomen: 50 jaar

Bosplantsoen: 50 jaar
 Sierplantsoen: 25 jaar
 Hagen: 25 jaar
 Vaste planten: 10 jaar
 Gazon: 25 jaar
 Ruw gras: 50 jaar

Wanneer bij de inrichting gekozen is voor een verkeerde soort op de verkeerde plaats kan het groen minder vitaal worden. Dit verkort de levensduur. Ook verkeerd uitgevoerd

beheer kan leiden tot vervroegde vervanging. Hierover staat meer onder de ambities voor Duurzaam beheer (par. 5.1).

5.4 Boombeheer

De analyse van bomen in Barendrecht op het gebied van beheer gaat in op het onderhouden van bomen, het beschermen van bomen, het kapbeleid en de overlast van bomen.

Analyse

- **Onvoldoende begeleiding bomen in groeifase**

De bomen in Barendrecht-Centrum zijn in het verleden nauwelijks gesnoeid in hun groeifase. Het gevolg hiervan is dat er rigoureuze ingegrepen moest worden om de bomen op de gewenste kwaliteit te brengen. In Barendrecht-Carnisselande is in korte tijd een grote hoeveelheid jonge bomen aangeplant. Deze bomen vragen een goed onderhoud om tot volwassen bomen uit te groeien. Dit kost geld. Ook zullen de bomen in Barendrecht-Carnisselande gelijktijdig aan vervanging toe zijn.

- **Bomen groene dragers, kappen en overlast**

De bomen in Barendrecht zijn de belangrijkste vormers van groene (lijnvormige) structuren. De openbare ruimte is mooier en leefbaarder door de bomen. Desondanks zorgen bomen ook wel eens voor ergernis. Mensen klagen vanwege overlast en willen de boom (laten) kappen. Vormen van overlast ontstaan door schaduw, het benemen van uitzicht, blad, vrucht of bloesemval, wortelopdruk, stuifmeel, ziekten en plagen. Veel voorkomende vormen van hinder worden veroorzaakt door luis en de kastanjemineermot. Ook de kastanjabloedingsziekte en de iepziekte komen voor en zorgen voor overlast.

Ambitie

- **Jonge bomen tot wasdom brengen**

Het beheer van jonge bomen in onze gemeente is gericht op het begeleiden van de boom in zijn ontwikkeling, het behoud van de natuurlijke habitus (vorm), afgestemd op de functie van de boom. Voor straat- en laanbomen betekent dit dat er periodieke begeleidingssnoei wordt uitgevoerd om te komen tot een duurzame kroonontwikkeling en een voldoende vrije doorrijhoogte. Indien uit functioneel oogpunt of vanuit het ontwerp geen takvrije stam gewenst is (bv. parkbomen), wordt alleen gesnoeid met het oog op een duurzame kroonontwikkeling.

- **Monumentale en waardevolle bomen; beschermen en behouden**

De gemeente Barendrecht stelt een bomenverordening op met als doel enerzijds deregulering voor de burgers en anderzijds een betere bescherming van de monumentale en waardevolle bomen. Daartoe worden de particuliere als gemeentelijke beschermwaardige bomen, door middel van een inventarisatie, in beeld gebracht. De criteria die hierbij een rol spelen zijn onder andere leeftijd, soort, zichtbaarheid, vitaliteit en (cultuur)historische waarde. Naast het opstellen van een bomenverordening wordt de haalbaarheid van het opzetten van een bijdrageregeling voor monumentale en/of beschermwaardige particuliere bomen onderzocht.

- **Terugdringen van overlast**

Omdat burgers vaak niet weten welke vorm van hinder door de gemeente serieus genomen wordt, is duidelijke communicatie belangrijk.

In het geval van overlast door schaduw en het benemen van uitzicht, kan de boom gesnoeid of opgekroond worden. Bomen worden vanwege blad-, bloesem en vruchtval niet gekapt, omdat dit een relatief en tijdelijk probleem is. Om overlast en klachten te voorkomen kan er een keer extra geveegd worden in perioden van vruchtval. Het veroorzaken van allergie, bijvoorbeeld hooikoorts, is geen reden voor het verwijderen van de bomen.

Het omhoog drukken van verhardingen wordt veroorzaakt door de wortels van bomen. Wanneer de wortelopdruk niet ernstig (beginnend) is en een verbetering van de ondergrond niet het gewenste resultaat oplevert, wordt enige mate van hinder geaccepteerd. Vanzelfsprekend mag er geen sprake zijn van een gevaarlijke situatie. In uitzonderlijke gevallen kan de boom gekapt worden. Betreft het een boom uit de hoofdstructuur of een boom die bestempeld is als waardevol, dan wordt geaccepteerd dat er vaker herstelwerkzaamheden aan de verharding zullen plaatsvinden. Ook het toepassen van preventieve maatregelen (anti-worteldoek, wortelbegeleidingssystemen, etc.) behoort tot de mogelijkheden. Één en ander gebeurt daarom in nauw overleg met de wegbeheerder.

- **Omgaan met ziekte en plagen**

In het bestrijden van ziekten en plagen wordt terughoudend opgetreden. Zo wordt het voorkomen van luis in de bomen als een natuurlijk verschijnsel beschouwd en wordt enige mate van hinder geaccepteerd. Wanneer in het enkel geval bestrijdingsmiddelen worden ingezet, wordt gekozen voor biologische methoden en middelen. Bomen met de iepziekte worden wel direct gekapt om verder verspreiding van de ziekte te beperken.

6 Financiën

Om de ambities uit dit beleidsplan te realiseren, is voldoende budget nodig. In dit hoofdstuk wordt eerst een overzicht gegeven van de huidige begrotingsopbouw. Vervolgens wordt ingegaan op de benodigde middelen en de financiële onderbouwing. De berekening van de benodigde budgetten is grotendeels gebaseerd op de gegevens uit het groenbeheersysteem. In de overzichten zijn de areaaluitbreidingen van het groen, voor zover bekend, voor de komende jaren geprognosticeerd. Bij overdracht van deze nieuwe groengebieden naar het beheer van de gemeente worden de actuele beheergegevens in het systeem verwerkt.

6.1 Opbouw huidige begroting

De totale begroting voor het groenonderhoud (de posten 656001 'Openbaar groen planmatig onderhoud en beleid' en 656002 'Openbaar groen dagelijks onderhoud') op de gemeentebegroting bedraagt in 2008 ruim €3,3 miljoen. In onderstaande tabel staat de begroting voor het groen gespecificeerd.

Het overgrote deel hiervan (ca. 70%) wordt besteed aan directe uitvoeringskosten van de in dit beleidsplan centraal staande thema's namelijk onderhoud, inboet en renovatie. In totaal ruim €2,3 miljoen. Daarnaast staan in de begroting ook bedragen voor andere kostensoorten, zoals hondenbeleid, onderzoek/advies en bloembakken/aanschaf van bollen. Vanzelfsprekend zijn deze kosten van essentieel belang voor de totale omvang van de budgetten, maar in het kader van dit groenbeleidsplan is de omvang van deze kosten niet direct beïnvloedbaar. Dit geldt ook voor de kapitaallasten, doorbelastingen exploitatie, motorbrandstof, onderhoud wagenpark, etc. die gebundeld onder het kopje 'Overige kosten' zijn weergegeven.

Opbouw huidige begroting groen	2009	2010	2011	2012
Directe uitvoeringskosten:				
• Kosten onderhoud	€ 1.904.200	€ 1.967.200	€ 2.024.700	€ 2.024.700
• Kosten inboet	114.000	118.000	122.000	122.000
• Kosten renovatie	358.700	387.000	312.500	312.500
Kosten hondenbeleid	151.000	156.000	169.000	169.000
Kosten onderzoek, toetsing en advies	10.000	10.000	10.000	10.000
Kosten bloembakken/bollen	26.600	26.600	26.600	26.600
Overige kosten	842.300	863.000	845.200	845.200
Totaal begroting groen	€ 3.406.800	€ 3.527.800	€ 3.510.000	€ 3.510.000

Tabel 1: Huidige begroting 2009 t/m 2012

6.2 Benodigd budget voor groenonderhoud: schoon, heel en veilig

6.2.1 Groenvoorziening: doorvoeren van kwaliteitskeuzes

Het onderhoud is erop gericht om het aanwezige groen in onze leefomgeving schoon, heel en veilig te houden. Hierbij gaat het om werkzaamheden zoals het schoffelen, maaien, snoeien en het verwijderen van zwerfafval in de beplanting.

De afgelopen jaren heeft het aanbestedingsvoordeel geleid tot een eenheidsprijs van €0,87 per m². Met het vaststellen van de "Integrale visie openbare ruimte" is de voorkeur uitgesproken voor scenario 3 'Reële keuze uit de workshop'. Deze kwaliteits-slag leidt voor het groen tot een toename van de eenheidsprijs naar €0,91/m². In de tabel is het benodigde budget voor de realisatie van de eerder gekozen kwaliteit weergegeven.

Onderhoudskosten groen	2009	2010	2011	2012
Totaal areaal (m ²)	2.128.000	2.192.000	2.325.000	2.556.000
Onderhoud groen (€ 0,87/m ²)	€ 1.851.000	€ 1.907.000	€ 2.023.000	€ 2.224.000
Onderhoud groen (€ 0,91/m ²) scenario 3	€ 1.936.000	€ 1.994.000	€ 2.116.000	€ 2.326.000
Meerkosten scenario 3	€ 85.000	€ 87.000	€ 93.000	€ 102.000

Tabel 2: Onderhoudskosten groen nu t.o.v. scenario 3 van 2009 t/m 2012

6.2.2 Planmatig boombeheer: begeleiding tot volle wasdom

Het beheer van bomen wordt tot op heden bepaald door het beschikbare budget en kan daardoor als ad-hoc beheer worden getypeerd. Echter om jonge bomen te begeleiden naar volle wasdom en om volwassen bomen duurzaam in stand te houden is het noodzakelijk dat de bomen regelmatig worden gesnoeid, dat het stamschot wordt verwijderd en dat de bomen worden gecontroleerd op de boomveiligheid (VTA).

De kosten voor een planmatig beheer zijn gedifferentieerd naar standplaats van de boom, (verharding, beplanting of gazon), naar eventuele bijzondere vormen (knot- en leibomen) en naar de stamdikte van de boom. De onderhoudskosten variëren tussen gemiddeld €12 en €26 per jaar. Bijzondere en monumentale bomen kunnen overigens aanzienlijk hogere onderhoudskosten met zich meebrengen. De benodigde budgetten voor het boomonderhoud zijn daarmee als volgt berekend.

Onderhoudskosten bomen	2009	2010	2011	2012
Totaal aantal (stuks)	21.000	22.000	23.000	23.000
Onderhoud bomen	€ 286.700	€ 324.000	€ 332.000	€ 333.000

Tabel 3: Onderhoudskosten bomen van 2009 t/m 2012

6.2.3 Onkruidbestrijding zonder chemische middelen

Onder de term 'mechanische onkruidbestrijding' wordt verstaan: het bestrijden van onkruid met behulp van gereedschappen, werktuigen en machines.

Een belangrijk deel van de werkzaamheden in het groenonderhoud bestaat uit het onkruidvrij houden van de beplantingen. De totale aannemingssom van de groenonderhoudsbestekken in 2008 bestaat voor ongeveer 30% uit de kosten voor het mechanisch bestrijden van onkruid in de groenvoorziening. De kosten voor het chemisch bestrijden van onkruid, met het bestrijdingsmiddel

Dichlobenil, zijn aanzienlijk lager en bedragen slechts 2% van de totale aannemingsom.

Bij onkruidbestrijding zonder chemische middelen zal, om uiteindelijk toch eenzelfde beeldkwaliteit te realiseren, het onkruid alleen maar mechanisch en daarom vaker moeten worden bestreden. Logischerwijs heeft dit tot gevolg dat de kosten van onkruidbestrijding in beplanting zullen toenemen. In onderstaande tabel zijn de meerkosten van onkruidbestrijding zonder chemische middelen in beeld gebracht.

Kosten onkruidbestrijding	2009	2010	2011	2012
Areaal beplanting (m ²)	528.000	538.000	541.000	597.000
Onkruidbestrijding met chemische middelen	€ 610.000	€ 621.000	€ 625.000	€ 690.000
Onkruidbestrijding chemievrij	€ 783.000	€ 798.000	€ 802.000	€ 885.000
Meerkosten chemievrij	€ 173.000	€ 177.000	€ 177.000	€ 195.000

Tabel 4: Kosten onkruidbestrijding in groen chemisch t.o.v. niet chemisch van 2009 t/m 2012

6.2.4 Hondenbeleid

Het beleid met betrekking tot honden is de verantwoordelijkheid van de afdeling Ruimtelijke Ordening. De aanleg, het beheer en onderhoud van hondenuitlaatplaatsen, -losloopgebieden en hondenpoepbakken is ondergebracht bij de afdeling Beheer Openbare Ruimte. De kosten daarvan worden gedekt door de inkomsten uit de hondenbelasting.

Uit de berekening van het benodigde budget blijkt dat de kosten voor de komende jaren ongeveer gelijk zijn, waarbij de aanleg van de hondenuitlaatplaatsen en het plaatsen van hondenpoepbakken zorgen voor kleine schommelingen.

Kosten hondenbeleid	2009	2010	2011	2012
Onderhoud hondenvoorzieningen	€ 126.000	€ 128.000	€ 129.000	€ 129.000
Aanleg hondenvoorzieningen	€ 3.000	€ 4.000	€ -	€ -
Totale kosten hondenbeleid	€ 129.000	€ 132.000	€ 129.000	€ 129.000

Tabel 5: Kosten hondenbeleid 2009 t/m 2012

6.3 Groen op peil houden: tussentijdse vervanging en inboet

Tussentijds kan door diverse redenen de beplanting afsterven, waardoor het vervolgens dient te worden vervangen. Daarmee wordt het plantvak gesloten gehouden, zodat onkruidgroei geen kans krijgt, de (beeld)kwaliteit op peil blijft en de beplanting zijn verwachte levensduur kan bereiken. De benodigde budgetten voor inboet van beplantingen zijn gebaseerd op ervaringscijfers van een percentage dat jaarlijks afsterft. De jaarlijkse kosten voor inboet van beplanting zijn berekend op €0,14 per m².

Jaarlijks wordt van het totaal aantal bomen een gering percentage ingeboet (minder dan 0,7%). De gemiddelde kosten voor het inboeten van een boom (rooien, aanschaf en planten van de boom) bedragen ongeveer €400 per boom.

Inboet en vervanging	2009	2010	2011	2012
Areaal beplanting (m ²)	528.000	538.000	541.000	597.000
Aantal in te boeten bomen (stuks)	142	149	153	154
Kosten voor inboet beplanting	€ 74.000	€ 75.000	€ 76.000	€ 84.000

(€0,14/m ²)				
Kosten voor inboet bomen	€ 56.000	€ 59.000	€ 60.000	€ 61.000
Totale kosten inboet	€ 130.000	€ 134.000	€ 136.000	€ 145.000

Tabel 6: Kosten inboet en vervanging 2009 t/m 2012

6.4 Renovatie: verjonging aan het einde van de levensduur

Groen is levend materiaal. Na een bepaald aantal jaren heeft het groen het einde van zijn levensduur bereikt en moet het vervangen worden. Het benodigde renovatiebudget voor beplantingen en bomen is bepaald op basis van een gemiddelde (theoretische) levensduur. Bovendien is bij het berekenen van de renovatiekosten het groenareaal dat jonger is dan 10 jaar buiten beschouwing gelaten. Immers dit groen is van dusdanige kwaliteit dat het in principe nog niet voor renovatie in aanmerking komt. Op korte termijn zullen de benodigde kosten voor renovatie derhalve niet verder toenemen. Echter gelet op de gemiddelde levensduur van een straatboom (ca. 40 jaar) en het feit dat in de recent gerealiseerde wijken veel straatbomen zijn aangeplant, zal over 10-15 jaar het effect daarvan merkbaar worden in een (forse) stijging van de kosten voor renovatie.

Renovatie en verjonging	2009	2010	2011	2012
Renovatiekosten beplanting	€ 192.000	€ 192.000	€ 192.000	€ 192.000
Renovatiekosten bomen	€ 131.000	€ 131.000	€ 131.000	€ 131.000
Totale kosten renovatie	€ 323.000	€ 323.000	€ 323.000	€ 323.000

Tabel 7: Kosten renovatie en verjonging 2009 t/m 2012

6.5 Benodigde versus beschikbare middelen

Regulier onderhoud

Tot op heden was de hoogte van de budgetten voor renovatie en het beheer van bomen leidend voor de omvang van de uit te voeren werkzaamheden. Bij de berekening van de benodigde budgetten in dit groenbeleidsplan is echter een andere werkwijze gehanteerd. In dit groenbeleidsplan is namelijk eerst gekeken op welke wijze een duurzaam beheer kan worden gevoerd en vervolgens berekend welke budgetten daarvoor nodig zijn. Deze wezenlijk andere benadering is de verklaring van de in tabel 8 aangegeven financiële tekorten.

Beschikbaar versus benodigd budget	2009	2010	2011	2012
Onderhoud groen en bomen (par. 6.2.1/6.2.2)	€ 2.137.700	€ 2.231.000	€ 2.355.000	€ 2.557.000
Inboet en vervanging (par. 6.3)	€ 130.000	€ 134.000	€ 136.000	€ 145.000
Renovatie en verjonging (par. 6.4)	€ 323.000	€ 323.000	€ 323.000	€ 323.000
Hondenbeleid (par. 6.2.4)	€ 129.000	€ 132.000	€ 129.000	€ 129.000
Onderzoek, toetsing en advies	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000	€ 10.000
Bloembakken/bollen	€ 26.600	€ 26.600	€ 26.600	€ 26.600
Overige	€ 842.300	€ 863.000	€ 845.200	€ 845.200
Totaal benodigd budget	€ 3.598.600	€ 3.719.600	€ 3.824.800	€ 4.035.800
Beschikbaar budget (par. 6.1)	€ 3.406.800	€ 3.527.800	€ 3.510.000	€ 3.510.000
Financieel tekort	€ 191.800	€ 191.800	€ 314.800	€ 525.800

Tabel 8: Beschikbare budgetten t.o.v. benodigde budgetten 2009 t/m 2012

De kosten voor het regulier onderhoud (en dan met name voor de bomen), de kosten voor het structureel renoveren van het groen en de uitbreiding van het beheerareaal zijn de oorzaken van het financieel tekort.

Uitsplitsing financieel tekort	2009	2010	2011	2012
Tekort op regulier onderhoud en renovatie	€ 191.800	€ 191.800	€ 191.800	€ 191.800
Tekort door areaaluitbreiding	--	--	€ 123.000	€ 334.000
Financieel tekort	€ 191.800	€ 191.800	€ 314.800	€ 525.800

Tabel 9: Uitsplitsing financieel tekort 2009 t/m 2012

Met betrekking tot de areaaluitbreiding is in het verleden een meerjarenbegroting opgezet om de beheerkosten in beeld te brengen. Destijds maakte de areaaluitbreiding in 2012 (geluidswal A15) geen deel uit van die meerjarenbegroting. De beheerkosten voor 2011 zijn toentertijd berekend op basis van extrapolatie en schattingen. Doordat op dit moment meer en betrouwbaardere gegevens bekend zijn over het te beheren areaal in 2011, is de berekening van de beheerkosten van destijds gecorrigeerd, met bovengenoemde financiële consequenties tot gevolg.

De financiële consequenties voor het groenbeheer van de keuze voor 'scenario 3, Reële keuze uit de workshop' zijn in dit beleidsplan op een rij gezet (conform de "Integrale visie openbare ruimte").

Meerkosten scenario 3	2009	2010	2011	2012
-----------------------	------	------	------	------

Meerkosten scenario 3 (par. 6.2.1)	€ -	€ 87.000	€ 93.000	€ 102.000
------------------------------------	--------	----------	----------	-----------

Tabel 10: Meerkosten scenario 3 2009 t/m 2012

De bestuurlijke keuze ten aanzien van de beheerkwaliteit (scenario 3) is reeds in de voorjaarsnota 2008 ingebracht. Het besluit hieromtrent gaat uit van de beschikbaarstelling van €141.000 vanaf 2010. Dit budget is niet alleen voor groen, maar wordt ook voor straatmeubilair en reiniging ingezet. Het benodigde bedrag voor groen van €87.000 in 2010 en verder, is hiermee gedekt.

Overstappen naar onkruidbestrijding in het groen zonder chemische middelen brengt een verhoging van de benodigde budgetten met zich mee. Dekking van de meerkosten voor het chemievrij-beheer kan in de voorjaarsnota 2009 worden ingebracht, zodat deze vanaf 2010 hiervoor mogelijk budget beschikbaar komt.

Meerkosten chemievrij-beheer	2009	2010	2011	2012
Meerkosten chemievrij beheer (par. 6.2.3)	€ -	€ 177.000	€ 177.000	€ 195.000

Tabel 11: Meerkosten chemievrij-beheer 2009 t/m 2012

7

Actieprogramma

Om de ambities uit dit plan te kunnen realiseren zijn vervolgcacties nodig. In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de vervolgcacties uit de ambities van hoofdstuk 3, 4 en 5 en uit de getoonde financiële gegevens van hoofdstuk 6.

Het actieprogramma is in de tabel 10 weergegeven. In de tabel is een kolom met het beoogde doel opgenomen. Hierin staat de uiteindelijke outcome van een actie omschreven. In de tweede kolom is de aanpak omschreven. Deze kolom gaat in op de benodigde handelingen. De derde kolom bevat de prestatie indicator van de actie. De prestatie indicator maakt meetbaar of de aanpak voldoende is geweest om het gewenste effect te bereiken. In de laatste kolom is tenslotte aangegeven binnen welk tijdspad het beoogde doel moet zijn gehaald. Hierbij is voornamelijk gekeken naar prioriteit en urgentie.

Doel	Aanpak	Prestatie indicator	Planning*
Hoofdstuk 3 Groene kaders			
Voldoen aan zorgplicht ten aanzien van bomen	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeren periodieke visuele boomcontrole 	<ul style="list-style-type: none"> Systematiek voor visuele boomcontrole opgezet Visuele boomcontrole planmatig uitgevoerd 	A A**
Voldoen aan Flora & faunawet en ontwikkeling en behoud van natuurwaarden	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen Barendrechtse gedragscode om gebruik te maken van vrijstellingen Flora- & faunawet 	<ul style="list-style-type: none"> Gedragscode opgezet en vastgesteld Gedragscode geïmplementeerd en toegepast bij ruimtelijke ontwikkelingen en bestendig beheer 	A B
Vergroten betrokkenheid van burgers	<ul style="list-style-type: none"> Informereren over groenbeleid Proces voor afhandeling klacht/melding vraaggestuurd inrichten Burgers betrekken bij (her)inrichting van directe woonomgeving 	<ul style="list-style-type: none"> Bewoners geïnformeerd over groenbeleid (folders, bijeenkomst, etc.) Processen en verantwoordelijkheden zijn vastgelegd in overzichtelijke en efficiënte schema's Integrale aanpak openbare ruimte Buitenoord/Binnenland gebruikt als pilotproject 	A A B
Deregulering in combinatie met het waarborgen en beschermen van de kwaliteit van het bomenbestand	<ul style="list-style-type: none"> Opstellen bomenverordening 	<ul style="list-style-type: none"> Monumentale & (potentieel) beschermwaardige bomen in beeld Minder regels, maar betere bescherming 	A A
Hoofdstuk 4 Groenstructuur en inrichting			
Duurzame inrichting van de openbare ruimte	<ul style="list-style-type: none"> Proces beheer-bewustontwerpen en ontwerp-bewust-beheren verbeteren 	<ul style="list-style-type: none"> Heldere procesbeschrijving gemaakt Programma van eisen opgesteld voor inrichting en beheer van groen in de openbare ruimte 	A B
Volledige boomstructuur	<ul style="list-style-type: none"> Ontbrekende schakels boomstructuur volledig maken 	<ul style="list-style-type: none"> Volledige hoofdboomstructuur gerealiseerd 	C
Ruimte behouden voor toekomstige ontwikkelingen	<ul style="list-style-type: none"> Terugvorderen van in gebruik genomen groen/openbare ruimte Terughoudendheid in de uitgifte van (snipper)groen 	<ul style="list-style-type: none"> Onrechtmatig in gebruik genomen groen terug gevorderd Richtlijnen opgesteld voor uitgifte (snipper)groen 	B*** A
Karakter en historie van Barendrecht	<ul style="list-style-type: none"> Gebiedseigen elementen en landschappen beschermen 	<ul style="list-style-type: none"> Uitvoeringsprogramma gemaakt ten behoeve van het karakteristieke Barendrechtse groen 	B

zichtbaar	▪ Gebiedseigen soorten gebruiken bij de (her)inrichting		
-----------	---	--	--

Hoofdstuk 5 Groenbeheer			
Kwaliteitsdifferentiatie	<ul style="list-style-type: none"> ▪ De gekozen kwaliteitsambitie realiseren ▪ Schouwen van de kwaliteit en bijsturen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Normbladen aangepast aan IBOR-kwaliteitsambitie ▪ Groenkwaliteit periodiek gemeten 	<p>A**</p> <p>B</p>
Bomen begeleiden tot volle wasdom	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Opstellen meerjarenbestek voor boomonderhoud 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Meerjarenbestek voor boomonderhoud opgesteld en aanbesteed 	<p>A**</p>
Continuïteit in groen op de lange termijn	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaarlijks groen schouwen en indien nodig inboeten ▪ Gefaseerd en planmatig vervangen van groen 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Jaarlijkse inboetronde is uitgevoerd ▪ Groenrenovaties opgenomen in meerjarenplanning 	<p>A</p> <p>A**</p>
Eenduidig en duidelijk handelen bij overlast door bomen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Intern en extern communiceren over de regels bij overlast door bomen ▪ Maatwerkoplossing leveren voor ernstige overlast door bomen ▪ Aanpak problemen wortelopdruk Barendrecht-Carnisselande 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Folder gemaakt over hoe omgegaan wordt met overlast van bomen ▪ Niet van toepassing ▪ De omvang van het probleem is in beeld gebracht door middel van een projectmatige beschrijving van de aanpak, inclusief de financiële consequenties 	<p>A</p> <p>-</p> <p>C</p>
Ontwikkeling van natuurwaarde op de juiste plaats	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Gebieden benoemen waar natuurontwikkeling mogelijk is ▪ Natuurgebieden ontwikkelen en behouden ▪ Onderzoek naar het realiseren van verbinden tussen de verschillende natuurgebieden 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Overzichtskaart gemaakt van natuurontwikkelingsgebieden ▪ Actieprogramma en beheerplan opgesteld voor het ontwikkelen en behoud van natuurgebieden aan de hand van natuurdoeltypen ▪ Knelpunten/barrières en oplossingen in beeld gebracht, inclusief de financiële consequenties 	<p>C</p> <p>C</p> <p>C</p>
Duurzaam onkruidbeheer in groen	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onkruidbestrijding in beplanting uitvoeren, zonder gebruik van het chemische bestrijdingsmiddel Dichlobenil ▪ Incidentele toepassing van bestrijdingsmiddelen tegen overwoekerende wortelonkruiden 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Onkruidbestrijding alleen op mechanische wijze uitgevoerd ▪ Het gebruikte bestrijdingsmiddel, de dosering en tijdstip van toediening wordt gemonitord 	<p>A**</p> <p>A</p>

Tabel 10: Actieprogramma groenbeleidsplan

* A: Op basis van prioriteit en urgentie realiseren binnen 2 jaar na goedkeuring beleidsplan;

B: Op basis van prioriteit en urgentie realiseren binnen 5 jaar na goedkeuring beleidsplan;

C: Op basis van prioriteit en urgentie realiseren binnen 10 jaar na goedkeuring beleidsplan;

** Is afhankelijk van het al dan niet beschikbaar stellen van benodigde extra financiële middelen;

*** Beleid inzake onrechtmatig gebruik van gemeentegrounden wordt momenteel gemaakt door Juridische Zaken.

Colofon

Deze rapportage is tot stand gekomen door de inzet van onderstaand projectteam:

naam	functie
Andy van Rossem	beleidsmedewerker integraal beheer, projectleider, gemeente Barendrecht
Willem Goudzwaard	beleidsmedewerker groen, gemeente Barendrecht
Joyce Verschoor	teamcoördinator groen & spelen, gemeente Barendrecht
Bianca Rousse	teamcoördinator onderhoud buitenruimte, gemeente Barendrecht
Linde Nouwens	junior adviseur, Oranjewoud
David Damminga	junior adviseur, Oranjewoud
Marc de Jong	senior adviseur, Oranjewoud
Sietze de Vries	adviseur, projectleider, Oranjewoud

Foto's

Gemeente Barendrecht en Oranjewoud

Kaartmateriaal

Oranjewoud

